

Αριθμός απόφασης: 1626/2019

ΤΟ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΦΕΤΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
Τμήμα 16ο ΤΡΙΜΕΛΕΣ

Αποτελούμενο από τους: Ευαγγελία Βαβουγιου, Πρόεδρο Εφετών Διοικητικών Δικαστηρίων, Χαράλαμπο Πέππα και Θεοδώρα Βιτουλαδίτη (Εισηγήτρια), Εφέτες Διοικητικών Δικαστηρίων και γραμματέα την Παναγιώτα Πανουργιά, δικαστική υπάλληλο

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 12 Δεκεμβρίου 2018 για να δικάσει την από 9.10.2017 (αριθμ. καταχ. ΠΡ 1020/2017) προσφυγή,

Της ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία «COLGATE PALMOLIVE COMPANY» που εδρεύει στη Νέα Υόρκη των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής (300 Park Avenue NY – 10022), εκπροσωπείται νόμιμα και παραστάθηκε με τους πληρεξούσιους δικηγόρους Νικήτα Φορτσάκη και Σταμάτη Δρακακάκη

κ α τ ά της Ανεξάρτητης Αρχής με την επωνυμία «Επιτροπή Ανταγωνισμού», η οποία εκπροσωπείται νόμιμα, εδρεύει στην Αθήνα, (οδός Πατησίων αρ. 10 και Κότσικα 1Α) και παραστάθηκε με τον πληρεξούσιο δικηγόρο Δημήτριο Αυγητίδη με την από 11.12.2018 έγγραφη δήλωση άρθρου 133 παρ. 2 Κ.Δ.Δ.

Το Δικαστήριο, άκουσε τους διαδίκους που παραστάθηκαν και ζήτησαν όσα αναφέρονται στα πρακτικά

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση συνήλθε σε διάσκεψη.

Η κ ρ ί σ η τ ο υ ε ί ν α ι η ε ξ ή ς:

1. Επειδή, με την κρινόμενη προσφυγή, για την άσκηση της οποίας καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο 750 ευρώ (ε παράβολο 168170082957 1205 0004/6.10.2017 ποσού 750 ευρώ) ζητείται παραδεκτώς η ακύρωση της υπ' αριθμ. 610/2015 απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού, κατά τα κεφάλαια της, με τα οποία επιβλήθηκαν σε βάρος της προσφεύγουσας, εις ολόκληρόν και αλληλεγγύως με τις εταιρίες «COLGATE PALMOLIVE (HELLAS) A.B.E.E.» και «Colgate – Palmolive Εμπορική (Ελλάς) Μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε.», πρόστιμα

Αριθμός απόφασης: 1626/2019

ύψους : α) 8.671.267 ευρώ για παραβίαση των διατάξεων των άρθρων 1 του ν. 703/1977 περί ελεύθερου ανταγωνισμού, του άρθρου 81 ΣυνθΕΚ, και νυν 101 ΣΛΕΕ, με την συμμετοχή τους σε απαγορευμένη συμφωνία για τον περιορισμό/παρεμπόδιση των παράλληλων εισαγωγών προϊόντων COLGATE PALMOLIVE στην ελληνική επικράτεια και β) 747.518 ευρώ για παραβάσεις του άρθρου 2 του ν. 703/1977 και άρθρου 82 ΣυνθΕΚ, και νυν 102 ΣΛΕΕ περί κατάχρησης δεσπόζουσας θέσης, με τη θέσπιση και διατήρηση εκ μέρους τους, του συμβατικού όρου περιορισμού των παράλληλων εισαγωγών σε συμβάσεις με πελάτες τους στη σχετική αγορά καθαριστικών για γυάλινες επιφάνειες (τζάμια) στην ελληνική επικράτεια.

2. Επειδή, στο άρθρο 1 παρ.1 του ν.703/1977 «περί ελέγχου μονοπωλίων και ολιγοπωλίων και προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού» (Α 278) ορίζεται ότι: «1.Απαγορεύονται πάσαι αι συμφωνίαι μεταξύ επιχειρήσεων, πάσαι αι αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και οιασδήποτε μορφής ενηρμονισμένη πρακτική επιχειρήσεων, αι οποίαι έχουν ως αντικείμενον ή αποτέλεσμα την παρακώλυσιν, τον περιορισμόν ή την νόθευσιν του ανταγωνισμού ιδία δε αι συνιστάμεναι εις: α)τον άμεσον ή έμμεσον καθορισμόν των τιμών αγοράς ή πωλήσεως ή άλλων όρων συναλλαγής, β)τον περιορισμόν ή τον έλεγχον της παραγωγής, της διαθέσεως, της τεχνολογικής αναπτύξεως ή των επενδύσεων, γ)την κατανομήν αγορών ή των πηγών εφοδιασμού, δ)την, κατά τρόπο δυσχεραίνοντα την λειτουργίαν του ανταγωνισμού, εφαρμογήν εν τω εμπορίω ανίσων όρων δι' ισοδυνάμους παροχάς, ιδία δε την αδικαιολόγητον άρνησιν πωλήσεως, αγοράς ή άλλης συναλλαγής, ε)την εξάρτησιν συνάψεως συμβάσεως εκ της παρά των αντισυμβαλλομένων αποδοχής προσθέτων παροχών, αι οποίαι κατά την φύσιν των ή συμφώνως προς τας εμπορικές συνηθείας, δεν συνδέονται μετά του αντικειμένου των συμβάσεων τούτων». Εξάλλου, στο άρθρο 101 παρ.1 της Συνθήκης λειτουργίας Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) (πρώην άρθρο 81 ΣυνθΕΚ), ορίζονται τα εξής: «1.Είναι ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά και απαγορεύονται όλες οι συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, όλες οι αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και κάθε εναρμονισμένη πρακτική, που δύναται να

επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και που έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της εσωτερικής αγοράς, και ιδίως εκείνες οι οποίες συνίστανται: α) στον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό των τιμών αγοράς ή πωλήσεως ή άλλων όρων συναλλαγής, β) στον περιορισμό ή στον έλεγχο της παραγωγής, της διαθέσεως, της τεχνολογικής ανάπτυξεως ή των επενδύσεων, γ) στην κατανομή των αγορών ή των πηγών εφοδιασμού, δ) στην εφαρμογή άνισων όρων επί ισοδυνάμων παροχών, έναντι των εμπορικώς συναλλασσόμενων, με αποτέλεσμα να περιέρχονται αυτοί σε μειονεκτική θέση στον ανταγωνισμό, ε) στην εξάρτηση της συνάψεως συμβάσεων από την αποδοχή, εκ μέρους των συναλλασσόμενων, προσθέτων παροχών που εκ φύσεως ή σύμφωνα με τις εμπορικές συνήθειες δεν έχουν σχέση με το αντικείμενο των συμβάσεων αυτών».

3. Επειδή, κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, απαγορεύεται κάθε συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων που έχει είτε ως αντικείμενο είτε ως εν δυνάμει αποτέλεσμα τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού, η απαγόρευση δε αυτή καταλαμβάνει, μεταξύ άλλων, και τις συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, που δραστηριοποιούνται σε διαφορετικά επίπεδα, σχετικά με τις προϋποθέσεις προμήθειας, πωλήσεως ή μεταπωλήσεως αγαθών ("κάθετες συμπράξεις"). Οι ανωτέρω δύο προϋποθέσεις (επιζήμιο για τον ανταγωνισμό αντικείμενο ή εν δυνάμει αποτέλεσμα μιας σύμπραξης) τίθενται διαζευκτικά και όχι σωρευτικά. Η διάκριση μεταξύ «παραβάσεων λόγω του αντικειμένου» της συμφωνίας και «παραβάσεων λόγω των αποτελεσμάτων» αυτής εξηγείται από το ότι ορισμένες μορφές συμπράξεων μεταξύ επιχειρήσεων μπορούν να θεωρηθούν, ως εκ της φύσεως τους, ως παραβλάπτουσες την ορθή λειτουργία του ανταγωνισμού. Επομένως, εάν από το περιεχόμενό της, εξεταζόμενο υπό το φως των αμοιβαίων οικονομικών σχέσεων, εντός των οποίων πρέπει να εφαρμοσθεί, μπορεί να συναχθεί ότι η συμφωνία έχει ως αντικείμενο τον περιορισμό, την παρεμπόδιση ή τη νόθευση του ανταγωνισμού, παρέλκει, ως αλυσιτελής, η περαιτέρω έρευνα και απόδειξη κινδύνου βλάβης των καταναλωτών ή επελεύσεως άλλων, συγκεκριμένων αποτελεσμάτων, εν

δυνάμει βλαπτικών για τον ανταγωνισμό, δεδομένου ότι, πάντως, από την φύση τους δυνητικά μειώνουν ή εξαλείφουν τις ανταγωνιστικές πιέσεις. Έτσι, η διαπίστωση ότι η σύμπραξη έχει αντικείμενο βλαπτικό για τον ανταγωνισμό δεν μπορεί να ανατραπεί ούτε από ενδείξεις ότι δεν είχε κανένα αποτέλεσμα εντός της αγοράς ή ότι δεν είχε άμεση επίδραση επί των τιμών, ούτε από το ότι οι ενδιαφερόμενοι εξασφάλισαν ταυτοχρόνως, δια της πρακτικής αυτής, ορισμένα πλεονεκτήματα ως προς τον ανταγωνισμό. Για τους ίδιους λόγους, κατ' αρχήν, δεν απαιτείται, από άποψη διαπιστώσεως της παραβάσεως, ειδική οικονομική ανάλυση για τις συνθήκες της οικείας αγοράς, ούτε για τον προσδιορισμό της, δοθέντος, άλλωστε, ότι τα ίδια τα μέρη, δια της συμπράξεως, κατασκευάζουν τεχνητά μια ιδιαίτερη, απομονωμένη, αγορά, στεγανοποιημένη από την ομαλή λειτουργία των κανόνων του ανταγωνισμού. Τέτοια, όμως, ανάλυση μπορεί να απαιτείται, για να κριθεί εάν η παράβαση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής και της Συνθήκης ή μόνο του εθνικού δικαίου καθώς και για την επιμέτρηση της ποινής (Στε 1324/2013, 2780/2012 7/μελές και οι εκεί παραπομπές σε νομολογία ΔΕΚ, ΠΕΚ). Περαιτέρω, για να υπάρχει συμφωνία, αρκεί οι οικείες επιχειρήσεις να έχουν σχηματίσει κοινή βούληση να συμπεριφερθούν στην αγορά, η καθεμιά στο πλαίσιο του τομέα δραστηριότητάς της, κατά καθορισμένο τρόπο. Επομένως, σημασία έχει το περιεχόμενο της κοινής βουλήσεως, που μπορεί να προκύπτει τόσο από τις ρήτρες μιας συμβάσεως όσο και από αντίστοιχες εκδηλώσεις συμπεριφοράς των επιχειρήσεων, και όχι η μορφή, με την οποία εκδηλώνεται η βούληση, και ο συντονισμός της δράσεως τους, ούτε αν έχει καταρτισθεί έγκυρη και δεσμευτική σύμβαση, κατά τους όρους του εθνικού δικαίου, ούτε αν οι ενεχόμενες επιχειρήσεις έχουν σχηματίσει την αντίληψη ότι, ως εκ της φύσεως των μεταξύ τους επαφών και συνεννοήσεων, έχουν νομική, εν τοις πράγμασι, ή ηθική υποχρέωση να τηρήσουν τα συμφωνηθέντα. Ειδικότερα, τέτοιες ενδείξεις μπορούν να συναχθούν, εμμέσως, από την παράλληλη συμπεριφορά των ενεχομένων επιχειρήσεων, αν από τις εξηγήσεις που παρέχουν οι τελευταίες δεν αποδεικνύεται άλλη εύλογη ερμηνεία της συμπεριφοράς αυτής, όπως, επίσης, από έγγραφές και στοιχεία από τα εμπορικά ή φορολογικά βιβλία τους, εσωτερικά έγγραφα, ανακοινώσεις,

αλληλογραφία, ακόμα δε και από μονομερείς δηλώσεις ή ανακοινώσεις μιας επιχειρήσεως, εφ' όσον αυτή δεν αποστασιοποιήθηκε ρητώς. Εξάλλου, (κάθετη) σύμπραξη είναι δυνατόν να υποκρύπτουν και ενέργειες, πρακτικές, ή μέτρα που λαμβάνει ή επιβάλλει κατά φαινομενικά μονομερή τρόπο ένας παραγωγός στο πλαίσιο συνεχών εμπορικών σχέσεων του με τους διανομείς ή μεταπωλητές του, καθ' ο μέρος από την παράλειψη των τελευταίων να αντιταχθούν ρητώς μπορεί να συναχθεί ότι σιωπηρώς συναινούν. Εξάλλου, ενδείξεις συμμετοχής μιας επιχειρήσεως σε απαγορευμένη σύμπραξη μπορεί να συναχθούν ακόμη και από στοιχεία που δεν αναφέρονται αμέσως σε αυτήν, αλλά σε άλλα μέλη της απαγορευμένης συμπράξεως (ΣΤΕ 1324/2013, 2780/2012 επταμ., με περαιτέρω παραπομπές σε νομολογία - πρβ. επίσης απόφ. ΔΕΚ της 13-7-2006, Επιτροπή κατά Volkswagen, C-74/2004, σκ. 37 και 46).

4. Επειδή, στο άρθρο 2 του Ν.703/1977 «Περί ελέγχου μονοπωλίων και ολιγοπωλίων και προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού» (ΦΕΚ Α' 278), ορίζεται ότι: "Καταχρηστική εκμετάλλευσις δεσποζούσης θέσεως. Απαγορεύεται η υπό μιας ή περισσοτέρων επιχειρήσεων καταχρηστική εκμετάλλευσις της δεσποζούσης θέσεως αυτών επί του συνόλου ή μέρους της αγοράς της χώρας. Η καταχρηστική αυτή εκμετάλλευσις δύναται να συνίσταται ιδία: α) εις τον άμεσον ή έμμεσον εξαναγκασμόν προς καθορισμόν είτε των τιμών αγοράς ή πωλήσεως είτε άλλων μη ευλόγων όρων συναλλαγής. β) εις τον περιορισμόν της παραγωγής, της καταναλώσεως ή της τεχνολογικής αναπτύξεως, επί ζημία των καταναλωτών, γ) εις την εφαρμογήν ανίσων όρων δι'ισοδυνάμους παροχάς, ιδία εις την αδικαιολόγητον άρνησιν πωλήσεων, αγορών ή άλλων συναλλαγών, κατά τρόπον ώστε επιχειρήσεις τινές να τίθενται εις μειονεκτικήν εν τω ανταγωνισμώ θέσιν. δ) εις την εξάρτησιν της συνάψεως συμβάσεων εκ της παρά των αντισυμβαλλομένων αποδοχής προσθέτων παροχών, ή συνάψεως προσθέτων συμβάσεων αι οποίαι, κατά την φύσιν των ή συμφώνως προς τας εμπορικές συνηθείας, δεν συνδέονται μετά του αντικειμένου των συμβάσεων τούτων.».

Αριθμός απόφασης: 1626/2019

5. Επειδή, περαιτέρω, οι διατάξεις του άρθρου 2 ν. 3959/2011 "Περί Ελεύθερου Ανταγωνισμού" (ΦΕΚ Α' 93) που ισχύουν από 20-4-2011, ορίζουν ότι: «1. Απαγορεύεται η καταχρηστική εκμετάλλευση από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις της δεσπόζουσας θέσης στο σύνολο ή μέρος της αγοράς της Ελληνικής Επικράτειας. 2. Η καταχρηστική αυτή εκμετάλλευση μπορεί να συνίσταται ιδίως: α) στην άμεση ή έμμεση επιβολή μη εύλογων τιμών αγοράς ή πωλήσεως ή άλλων όρων συναλλαγής. β) στον περιορισμό της παραγωγής, της διάθεσης ή της τεχνολογικής ανάπτυξης με ζημία των καταναλωτών. γ) στην εφαρμογή στο εμπόριο άνισων όρων για ισοδύναμες παροχές, ιδίως στην αδικαιολόγητη άρνηση πώλησης, αγοράς ή άλλης συναλλαγής, με αποτέλεσμα να περιέρχονται ορισμένες επιχειρήσεις σε μειονεκτική θέση στον ανταγωνισμό. δ) στην εξάρτηση της σύναψης συμβάσεων από την αποδοχή, εκ μέρους των συναλλασσόμενων, πρόσθετων παροχών, οι οποίες από τη φύση τους ή σύμφωνα με τις εμπορικές συνήθειες δεν συνδέονται με το αντικείμενο των συμβάσεων αυτών».

6. Επειδή κατά την έννοια του άρθρου 82 της ΣΕΚ, ήδη 102 ΣΛΕΕ και του άρθρου 2 του ν. 703/1977 και ήδη 2 του ν. 3959/2011, η δεσπόζουσα θέση μιας επιχειρήσεως, προϋποθέτει κατ' αρχήν, ένα σημαντικό μερίδιο αγοράς της χώρας ή τμήματός της, ή ευρύτερης της χώρας, γεωγραφικής περιοχής (χερσαίας ή θαλάσσιας). Δεσπόζουσα θέση κατέχει μια επιχείρηση που, λόγω της οικονομικής ισχύος της, μπορεί να κωλύει την διατήρηση συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού στην οικεία αγορά και να υιοθετεί ανεξάρτητη συμπεριφορά έναντι των ανταγωνιστών, των πελατών της και τελικά των καταναλωτών. Εξάλλου, ιδιαίτερα σημαντικά μερίδια αποτελούν καθαυτά, χωρίς τη συνδρομή εξαιρετικών περιστάσεων, απόδειξη υπάρξεως δεσπόζουσας θέσης. Αυτό συμβαίνει όταν πρόκειται για μερίδιο 50% (απόφαση Δικαστηρίου της 13ης Φεβρουαρίου 1979, 85/76, Hoffmann-La Roche (Jurispr. 1979, σκέψη 41, C-62/86, AKZO σκ. 59, 60), (ΔΕΑ 2265/2010), το οποίο διατηρείται για μεγάλο χρονικό διάστημα (εν προκειμένω μία τετραετία). Στο πλαίσιο αυτό, το οποίο δεν απαγορεύει την δημιουργία ή την κατοχή δεσπόζουσας θέσης, αλλά μόνο την καταχρηστική της εκμετάλλευση, η

Αριθμός απόφασης: 1626/2019

επιβαλλόμενη απαγόρευση καλύπτει κάθε συμπεριφορά η οποία μπορεί να επηρεάσει αθέμιτα τη δομή μιας αγοράς, όπου, ακριβώς λόγω της παρουσίας της προαναφερθείσας επιχείρησης, ο ανταγωνισμός είναι ήδη εξασθενημένος, και η οποία (συμπεριφορά) έχει ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση της διατήρησης του υφιστάμενου στην αγορά ανταγωνισμού ή της ανάπτυξής του. Επομένως, ως κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, η οποία τιμωρείται με τις κυρώσεις των παρατιθέμενων στη συνέχεια διατάξεων του άρθρου 9 του ν 703/1977 και (ήδη) του άρθρου 25 του ν 3959/2011, δεν νοείται μόνον η πρακτική που ζημιώνει ευθέως τους καταναλωτές, αλλά και κάθε άλλη αθέμιτη πρακτική που ζημιώνει εμμέσως τους καταναλωτές πλήττοντας τον πραγματικό ανταγωνισμό. Απαγορεύεται δηλαδή στην κατέχουσα δεσπόζουσα θέση, επιχείρηση να αποκλείει ανταγωνιστές από την αγορά, ενισχύοντας έτσι την θέση της, με την χρησιμοποίηση διαφορετικών μέσων σε σχέση με τα χρησιμοποιούμενα υπό συνθήκες θεμιτού ανταγωνισμού. Εξάλλου, η κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσης από μια επιχείρηση σε μια αγορά, στην οποία η δομή του ανταγωνισμού είναι εξασθενημένη λόγω της παρουσίας της, στοιχειοθετείται, όταν η εφαρμοζόμενη από την επιχείρηση πρακτική, αποσκοπεί αποκλειστικά, στον εξοβελισμό των ανταγωνιστών της, προκειμένου στην συνέχεια να αντλήσει όφελος από την εξασθένηση του ανταγωνισμού. (Τ-65/98 - Van den Bergh Foods σκ. 154, ΣτΕ 715/2013). Προκειμένου δε, να καθοριστεί αν η κατέχουσα δεσπόζουσα θέση επιχείρηση, εκμεταλλεύθηκε καταχρηστικώς, την εν λόγω θέση, με την πολιτική που εφάρμοσε, πρέπει να εκτιμάται το σύνολο των περιστάσεων, και να εξετάζεται αν η πολιτική αυτή αποβλέπει στη στέρηση από τον αγοραστή της δυνατότητας επιλογής, ή στον περιορισμό της δυνατότητας αυτής, όσον αφορά τις πηγές εφοδιασμού του, στην παρεμπόδιση της εισόδου στην αγορά των ανταγωνιστών και στην εφαρμογή σε εμπορικώς συναλλασσόμενους, άνισων όρων για ισοδύναμες παροχές, με αποτέλεσμα να περιέρχονται σε μειονεκτική θέση κατά τον ανταγωνισμό, ή να ενισχύεται η δεσπόζουσα θέση, με τη νόθευση του ανταγωνισμού (C-209/10 Post Danmark A/S, σκ. 26, απόφαση Deutsche Telekom, σκέψη 175 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Επίσης, το άρθρο 82

Αριθμός απόφασης: 1626/2019

ΕΚ απαγορεύει την καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσεως στην κοινή αγορά ή σε σημαντικό τμήμα της, εφόσον η καταχρηστική αυτή εκμετάλλευση μπορεί να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών (T-203/01 Micheline σκ. 237), η απαγόρευση δε αυτή δικαιολογείται από τον σκοπό της αποφυγής της ζημίας των καταναλωτών (T-155/06 - Tomra Systems σκ. 206, απόφαση του Πρωτοδικείου της 23ης Οκτωβρίου 2003, T-65/98, Van den Bergh Foods κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-4653, σκέψη 157). Ακόμη, η εκ μέρους επιχειρήσεως κατέχουσας δεσπόζουσα θέση στην αγορά δέσμευση των αγοραστών, έστω και κατόπιν αιτήσεώς τους, με την υποχρέωση ή υπόσχεση από μέρους τους καλύψεως του συνόλου ή σημαντικού τμήματος των αναγκών τους αποκλειστικά από αυτήν, αποτελεί καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσεως, κατά την έννοια του άρθρου 82 ΕΚ, είτε η υποχρέωση αυτή συμφωνήθηκε χωρίς αντάλλαγμα, είτε με αντάλλαγμα τη χορήγηση εκπτώσεως. Το ίδιο ισχύει και όταν, η εν λόγω επιχείρηση, χωρίς να δεσμεύει τους αγοραστές επίσημα, εφαρμόζει, είτε βάσει των όρων συμφωνιών που συνάπτονται με τους αγοραστές, είτε μονομερώς, καθεστώς εκπτώσεων στους πιστούς πελάτες, δηλαδή καθεστώς εκπτώσεων ή επιστροφών υπό τον όρο της κάλυψης από τον πελάτη του συνόλου ή του μεγαλύτερου μέρους των αναγκών του από την επιχείρηση με δεσπόζουσα θέση (T-155/06 - Tomra Systems, σκ. 208, απόφαση Hoffmann-Laroche, σκέψη 89). Περαιτέρω, για τους σκοπούς αποδείξεως της παραβάσεως του άρθρου 82 ΕΚ (ήδη αρθρ. 102 ΣΛΕΕ, 2 ν. 703/1977 και 2 ν. 3979/2011), δεν είναι αναγκαίο να αποδειχθεί ότι η εξεταζόμενη καταχρηστική εκμετάλλευση είχε συγκεκριμένο αποτέλεσμα στις οικείες αγορές. Αρκεί συναφώς, να αποδειχθεί ότι η καταχρηστική συμπεριφορά της επιχειρήσεως με δεσπόζουσα θέση κατατείνει να περιορίσει τον ανταγωνισμό ή, με άλλα λόγια, ότι η συμπεριφορά είναι ικανή, ή μπορεί, να έχει ένα τέτοιο αποτέλεσμα (T-65/98 - Van den Bergh Foods σκ. 157, T-219/99 - British Airways, σκ. 293, T-203/01 Micheline σκ. 239, 297). Τέλος, το άρθρο 81 παρ. 1 της Συνθήκης, δεν επιβάλλει να έχουν οι συμφωνίες που διαλαμβάνονται στη διάταξη αυτή αισθητά επηρεάσει το ενδοκοινοτικό εμπόριο, γεγονός άλλωστε το οποίο, στην πλειονότητα των περιπτώσεων, δυσχερώς

μπορεί να αποδειχθεί επαρκώς κατά νόμο, αλλά ζητεί να αποδεικνύεται ότι οι συμφωνίες αυτές είναι ικανές να έχουν ένα ιέτιοιο αποιέλεσμα (βλ. απόφαση του ΔΕΚ της 17ης Ιουλιου 1997 υπόθεση C-219/95, σκέψη 19).

7. Επειδή, εξάλλου, σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής ΕΕ C 372/1997, όσον αφορά τον ορισμό της σχετικής αγοράς για τους σκοπούς του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού, η δεσπόζουσα θέση μιας επιχείρησης, εξετάζεται πάντοτε σε σχέση με ορισμένη αγορά, η οποία οριοθετείται τόσο ως προς τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες (σχετική αγορά προϊόντων ή υπηρεσιών), όσο και ως προς την έκταση που καταλαμβάνει (σχετική γεωγραφική αγορά). Έτσι, η σχετική αγορά προϊόντων και υπηρεσιών, είναι αυτή που περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες, που θεωρούνται ομοειδή και εναλλάξιμα από την άποψη της ζήτησης ή της προσφοράς, λόγω των ιδιοτήτων, της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται, ενώ βασικό κριτήριο προς τούτο είναι η λειτουργική εναλλαξιμότητα των προϊόντων (ΔΕΑ 2116/2004). Η σχετική γεωγραφική αγορά ταυτίζεται με την περιοχή μέσα στα όρια της οποίας δραστηριοποιούνται και ανταγωνίζονται οι επιχειρήσεις, ως πωλητές ή αγοραστές των σχετικών προϊόντων ή υπηρεσιών, υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού.

8. Επειδή, στο άρθρο 11 του Κανονισμού (ΕΚ) 1/2003 του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2002, ορίζεται ότι: «1. Η Επιτροπή και οι αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών συνεργάζονται στενά για την εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας ανταγωνισμού. 2... 3. Όταν οι αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών ενεργούν κατ' εφαρμογή του άρθρου 81 ή του άρθρου 82 της συνθήκης ενημερώνουν εγγράφως την Επιτροπή πριν ή αμέσως μετά την έναρξη του πρώτου τυπικού μέτρου έρευνας.... 4. Το αργότερο 30 ημέρες πριν από την έκδοση απόφασης με την οποία διατάσσεται η παύση μιας παράβασης, θα γίνονται δεκτές αναλήψεις δεσμεύσεων ή θα ανακαλείται το ευεργέτημα ενός κανονισμού περί απαλλαγής κατά κατηγορία, οι αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών ενημερώνουν την Επιτροπή. Προς το σκοπό αυτό, παρέχουν στην Επιτροπή την περίληψη της υποθέσεως, την προβλεπόμενη απόφαση ή, εάν δεν έχει ληφθεί απόφαση, κάθε άλλο έγγραφο

που επισημαίνει τον προτεινόμενο τρόπο δράσης. Οι πληροφορίες αυτές μπορούν να διαβιβασθούν και στις αρχές ανταγωνισμού των λοιπών κρατών μελών. Κατ' αίτηση της Επιτροπής, η αρχή ανταγωνισμού που έχει κινήσει τη διαδικασία θέτει στη διάθεση της Επιτροπής άλλα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στην κατοχή της και είναι αναγκαία για την εκτίμηση της υπόθεσης. Οι πληροφορίες που παρέχονται στην Επιτροπή μπορούν να διαβιβασθούν στις αρχές ανταγωνισμού των λοιπών κρατών μελών. Οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού μπορούν επίσης να ανταλλάξουν μεταξύ τους πληροφορίες που απαιτούνται για την εκτίμηση της υπόθεσης, της οποίας έχουν επιληφθεί δυνάμει των άρθρων 81 και 82 της συνθήκης».

9. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτουν τα εξής: Με αφορμή δημοσιεύματα και διαμαρτυρίες καταναλωτών εξαιτίας της σημαντικής διαφοράς τιμών μεταξύ των σούπερ μάρκετ (σ/μ) της Ελλάδας και των άλλων χωρών της Ε.Ε. στα απορρυπαντικά προϊόντα και σε συνέχεια του 1373/18.3.2005 εγγράφου του τότε Υπουργού Ανάπτυξης, ξεκίνησε αυτεπάγγελη έρευνα από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού (ΓΔΑ) για την εξέταση των συνθηκών ανταγωνισμού στην αγορά απορρυπαντικών προϊόντων και καθαριστικών οικιακής χρήσης, προκειμένου να διαπιστώσει τυχόν παράβαση των άρθρων 1 και 2 του ν. 703/1977, όπως ίσχυε (ήδη άρθρων 1 και 2 του ν. 3959/2011) και των άρθρων 81 και 82 της ΣυνθΕΚ (πλέον 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της ΕΕ). Έτσι, στις 5-9-05 στάλθηκαν επιστολές για παροχή στοιχείων σε εταιρίες του εν λόγω κλάδου, μεταξύ των οποίων και στην COLGATE-PALMOLIVE (HELLAS) A.B.E.E. (C-PABEE). Η COLGATE PALMOLIVE ABEE (C-P ABEE) απο 1-1-2005 λειτουργεί υπό νέα εταιρική δομή, δεδομένου ότι η ελληνική εταιρεία διαχώρισε τις λειτουργίες της με τη δημιουργία της C-P ΜΕΠΕ, θυγατρική της C-P ABEE. Ο εν λόγω όμιλος C-P παράγει και εμπορεύεται απορρυπαντικά προϊόντα ρούχων και πιάτων, μαλακτικά για τα ρούχα, καθαριστικά προϊόντα, καλλυντικά και προϊόντα για την ατομική στοματική υγιεινή. Ο όμιλος C-P κατέχει μερίδιο στην επιμέρους αγορά καθαριστικών για τα τζάμια, το οποίο υπερβαίνει το σε όρους αξίας κατά την περίοδο 2000-

2010. Επιπρόσθετα, ο όμιλος C-P παρουσιάζει σημαντικά μερίδια και ισχυρά σήματα και σε άλλες επιμέρους αγορές και συγκεκριμένα κατέχει: α) την [] θέση σε τρεις επιπλέον αγορές στις οποίες δραστηριοποιείται (μαλακτικά ρούχων, σαπούνια σε υγρή μορφή, οδοντόκρεμες), και β) τη [] ή [] θέση σε επιπλέον αγορές στις οποίες δραστηριοποιείται (απορρυπαντικά πιάτων για πλύσιμο στο χέρι, λοιπά προϊόντα καθαρισμού μεγάλων επιφανειών και γενικής χρήσης, οδοντόβουρτσες, αφρόλουτρα και σαπούνια σε στερεή μορφή). Κατά την εν λόγω έρευνα εξετάστηκαν οι όροι των συμβάσεων του εν λόγω ομίλου αφενός μεν, με εταιρείες που δραστηριοποιούνται στη λιανική και χονδρική πώληση ειδών σουπέρ μάρκετ καθώς και ομίλους αγορών αυτών, αφετέρου δε, με Ειδικούς Συνεργάτες-Χονδρεμπόρους, οι οποίοι αναλάμβαναν τη διανομή-μεταπώληση των προϊόντων τους σε καταστήματα λιανικής και χονδρικής πώλησης. Στη συνέχεια, η ΓΔΑ με την 682/6-2-2006 επιστολή της, ζήτησε, μεταξύ άλλων, από την C-P ABEE να προσκομίσει όλες τις συμβάσεις που είχε υπογράψει με πελάτες της (σ/μ), οι οποίοι αντιπροσωπεύουν ποσοστό άνω του [] του κύκλου εργασιών της στα απορρυπαντικά/καθαριστικά οικιακής χρήσης, για την περίοδο 2000-2004. Η C-P ABEE, προσκόμισε συμφωνίες (συμβάσεις) που είχε υπογράψει με την εταιρεία ΚΥΨΕΛΗ και τα σ/μ [], ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ, [] και []. Από τις προσκομισθείσες συμφωνίες προέκυψε καταρχήν ότι αυτές που υπέγραψε η εταιρία C-P ABEE με την ΚΥΨΕΛΗ για τα έτη 2001-2004, περιείχαν όρο ο οποίος, κατά την εκτίμησή της, περιόριζε τον ανταγωνισμό. Συγκεκριμένα, ο όρος ανέφερε: «Θ. Δεχτήκαμε και συμφωνήσαμε ότι κανένα μέλος της ΚΥΨΕΛΗ ΑΕ δεν θα προβεί σε παράλληλες εισαγωγές των προϊόντων της εταιρίας. Σε περίπτωση μη τήρησης της συγκεκριμένης συμφωνίας έστω και μία φορά κάποιο μέλος του Συνεταιρισμού σας δεν θα αποδοθεί η προβλεπόμενη έκπτωση συλλογής προϊόντων». Η Έκπτωση Συλλογής προϊόντων, η οποία αναφέρεται στον παραπάνω όρο, αφορά σε ειδική έκπτωση τζίρου της C-P ABEE και χορηγείται, σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στις συμβάσεις των ετών 2001-2004, εφόσον κατά τη διάρκεια του έτους υπογραφής της σύμβασης η ΚΥΨΕΛΗ διαθέτει μέσω όλων των

Αριθμός απόφασης: 1626/2019

καταστημάτων της όλους τους κωδικούς προϊόντων που παράγει και εμπορεύεται η C-P ABEE. Η έκπτωση αυτή αποδίδεται [] και χορηγείται στα ακόλουθα ποσοστά ανά κατηγορία προϊόντων της C-P ABEE: απορρυπαντικά []% και καλλυντικά []%, επί της καθαρής τιμολογιακής αξίας αγορών της ΚΥΨΕΛΗ. Για την περαιτέρω διερεύνηση και αξιολόγηση των πιθανολογούμενων παραβάσεων, η ΓΔΑ ζήτησε, με την 2075/13-4-2007/ επιστολή της, τις ισχύουσες (πιο πρόσφατες) συμβάσεις της C-P ABEE με τα σ/μ (ενώ στην περίπτωση που δεν διατηρεί έγγραφη συμφωνία με αλυσίδες σ/μ, να περιγράψει λεπτομερώς τους όρους συνεργασίας). Η C-P ABEE απέστειλε, με την 2722/16.5.2007 απαντητική επιστολή της, τις συμβάσεις της με τα σ/μ: [] και ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ για το έτος 2006 και ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ για τα έτη 2006 και 2007. Από τις συμβάσεις αυτές, εκείνες με τα σ/μ [], ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ του έτους 2006 και ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ του έτους 2006 και 2007, μεταξύ άλλων, προβλεπόταν και ο εξής όρος: «Α.7. Μη διάθεση από τα καταστήματά σας, προϊόντων παράλληλης εισαγωγής, ομοίων προς αυτά που διακινεί η Εταιρία μας, που όμως δεν πληρούν τους όρους της Ελληνικής Νομοθεσίας. Σε περίπτωση παράβασης του παρόντος όρου, δεν θα αποδοθεί η προβλεπόμενη από το παρόν έκπτωση συλλογής προϊόντων». Συνεχίζοντας την έρευνα η ΓΔΑ στις 3.10.2008 επανήλθε με νέο ερωτηματολόγιο παροχής στοιχείων προς την C-P ΜΕΠΕ ζητώντας αντίγραφα συμβάσεων που έχει υπογράψει η ίδια για συγκεκριμένα έτη με συγκεκριμένους πελάτες – αλυσίδες σ/μ (καθώς και σε περίπτωση που η εταιρεία δεν διατηρεί έγγραφη συμφωνία με τις αλυσίδες σ/μ να περιγράψει λεπτομερώς τους όρους συνεργασίας που έχουν συμφωνηθεί προφορικά). Η C-P ΜΕΠΕ προσκόμισε τα αντίγραφα των συμβάσεων που διέθετε, ενώ απάντησε ότι στις περιπτώσεις σ/μ όπου δεν υπάρχει έγγραφη συμφωνία συνάπτονται μεταξύ τους διαδοχικές συμβάσεις πώλησης των προϊόντων της. Συγκεκριμένα, προσκόμισε τις συμβάσεις με [] [], ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ για το έτος 2005, ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ για το έτος 2005 και ΜΑΚΡΟ για τα έτη 2005, 2006 και 2008. Επίσης, σε συνέχεια διευκρινιστικής ερώτησης της ΓΔΑ προς τη C-P

Αριθμός απόφασης: 1626/2019

ABEE (επιστολή 223/14-1-2009), η τελευταία προσκόμισε και τις συμβάσεις που είχε συνάψει με τη ΜΑΚΡΟ τα έτη 2001-2004 και στις 9.3.2009 προσκόμισε και αντίγραφο της σύμβασης που είχε συνάψει με τη ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ για το έτος 2008. Από την εξέταση των εν λόγω συμβάσεων προέκυψε ότι στις συμβάσεις της εταιρείας ΜΑΚΡΟ των ετών 2006 και 2008 αναφερόταν ο ανωτέρω όρος σχετικά με τα προϊόντα παράλληλων εισαγωγών. Εν τω μεταξύ, στις 11-11-2008 η ΓΔΑ υπέβαλε προς στην Επιτροπή Ανταγωνισμού την 6370/11.11.2008 παραπεμπτική εισήγηση αναφορικά με τις εταιρείες C-P ABEE και C-P ΜΕΠΕ και τις αλυσίδες σ/μ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΜΕΤΡΟ, ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ, καθώς και στον Όμιλο Κοινών Αγορών ΚΥΨΕΛΗ, για παραβίαση των διατάξεων του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 703/77 και 81 της ΣυνθΕΚ, λόγω του ότι οι συμβάσεις που είχαν συνάψει οι εν λόγω εταιρείες περιλάμβαναν μεταξύ άλλων όρους, οι οποίοι αφορούσαν τον περιορισμό της δυνατότητας των εν λόγω λιανεμπόρων να πραγματοποιούν παράλληλες εισαγωγές. Στις 21.1.2009 απεστάλησαν επιστολές παροχής στοιχείων σε μεγάλες αλυσίδες σ/μ, στις οποίες, ανάμεσα σε άλλα ζητήθηκε η αποστολή των συμβάσεων που είχαν συνάψει και με την C-P ABEE και C-P ΜΕΠΕ, για τα έτη 2000-2009. Από τις απαντήσεις των εν λόγω εταιρειών προέκυψε ότι ο επίμαχος όρος των παράλληλων εισαγωγών, με μικρές λεκτικές διαφοροποιήσεις εντοπίστηκε α) στη σύμβαση της ΜΑΚΡΟ για το 2007 και β) στη σύμβαση της C-P ΜΕΠΕ με την ΠΕΝΤΕ για τα έτη 2006 και 2007. Στις 16.3.2009 η ΓΔΑ υπέβαλε την υπ' αριθ. πρωτ. 2246 εισήγηση για την παραπομπή των εταιρειών C-P ABEE και C-P ΜΕΠΕ και της ΜΑΚΡΟ ΚΑΣ & ΚΑΡΥ ΧΑΕΕ ΑΕ (εφεξής ΜΑΚΡΟ) στην ΕΑ, για πιθανολογούμενες παραβάσεις των διατάξεων των άρθρων 1 παρ. 1 του ν. 703/77 και 81 της ΣυνθΕΚ, καθώς οι συμβάσεις (2006 και 2008) που είχαν συνάψει οι εν λόγω εταιρείες περιλάμβαναν μεταξύ άλλων όρους, οι οποίοι αφορούσαν στον περιορισμό της δυνατότητας της ΜΑΚΡΟ να πραγματοποιεί παράλληλες εισαγωγές. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, στη συνέχεια, εξέδωσε 453/ν/2009 προδικαστική απόφαση σύμφωνα με το άρθρο 24 παρ. 4 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 1890/Β/29.12.2006).

Αριθμός απόφασης: 1626/2019

Ειδικότερα, η ΕΑ λαμβάνοντας υπόψη της τις απόψεις που εξέφρασαν προφορικώς (κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων της ΕΑ) και εγγράφως τα ενδιαφερόμενα μέρη στα υπομνήματά τους, καθώς και τα όσα κατέθεσαν οι μάρτυρες που εξετάστηκαν κατά την ακροαματική διαδικασία, έκρινε ότι η υπόθεση χρήζει επανεξέτασης, προκειμένου να ληφθεί υπόψη το πραγματικό εύρος της διερευνώμενης ρήτηρας, καθώς κατά την ακροαματική διαδικασία και ειδικότερα από καταθέσεις μαρτύρων, προέκυψε ότι η επίμαχη ρήτρα απαγόρευσης παράλληλων εισαγωγών αφορούσε όχι μόνο τα απορρυπαντικά, αλλά και τα υπόλοιπα προϊόντα των C-P ABEE και C-P ΜΕΠΕ. Παράλληλα, προκειμένου να συλλεχθούν στοιχεία, στις 13.7.2009 διενήργησε και νέο επιτόπιο έλεγχο σε εταιρεία που δραστηριοποιείται στο χονδρικό εμπόριο απορρυπαντικών, χαρτικών και καλλυντικών και εισάγει απορρυπαντικά και καλλυντικά ευρείας κατανάλωσης από ευρωπαϊκές χώρες και κυρίως από την Ιταλία. Η C-P ΜΕΠΕ, σε συνέχεια σχετικού αιτήματος της ΓΔΑ, απέστειλε τις συμβάσεις που είχε συνάψει με τα σ/μ. Τέλος, η ΓΔΑ τον Οκτώβριο του 2013 καθώς και το Φεβρουάριο και το Μάρτιο του 2014 συνέχισε την έρευνα ζητώντας από την εταιρεία C-P ΜΕΠΕ αντίγραφα συμβάσεων συνεργασίας της με τους πελάτες της ΜΕΤΡΟ, ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ, ΚΥΨΕΛΗ και ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ για την περίοδο 2007-2010. Παράλληλα, ανάλογη έρευνα πραγματοποιήθηκε και στους πελάτες του ομίλου ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ, [REDACTED], ΠΕΝΤΕ, [REDACTED], [REDACTED] (σχετικό το [REDACTED] έγγραφο) και [REDACTED], σχετικά και με τους επίμαχους συμβατικούς όρους σε συμβάσεις με τις ελεγχόμενες, τόσο καθαριστικών-απορρυπαντικών όσο και καλλυντικών προϊόντων, προκειμένου να διερευνηθεί η ύπαρξη ή όχι του επίμαχου όρου σε αυτές. Από τις απαντήσεις των εταιρειών, προέκυψε ότι και στον [REDACTED] [REDACTED] οι συμβάσεις/συμφωνίες συνεργασίας περιλάμβαναν συμβατικούς όρους που ενδέχεται να περιορίζουν τον ανταγωνισμό. Συγκεκριμένα, διαπιστώθηκε ότι ο επίμαχος όρος με μικρές λεκτικές διαφοροποιήσεις περιλαμβανόταν στις συμβάσεις για τα έτη 1999 έως και το 2007. Ενδεικτικά, για την ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ και για τα έτη 2006 και 2007 ο όρος είχε ως εξής: «Μη διάθεση από τα καταστήματά σας προϊόντων παράλληλης εισαγωγής

Αριθμός απόφασης: 1626/2019

ομοίων προς αυτά που διακινεί η εταιρεία μας που όμως δεν πληρούν τους όρους της Ελληνικής Νομοθεσίας. Σε περίπτωση παράβασης του παρόντος όρου, δεν θα αποδοθεί η προβλεπόμενη έκπτωση συλλογής προϊόντων». Από τις προσκομισθείσες συμβάσεις προέκυψε ότι σε περίπτωση μη απόδοσης από τον όμιλο C-P της προβλεπόμενης έκπτωσης συλλογής προϊόντων σε κάποιο σ/μ – όπως περιγράφεται στην επίμαχη ρήτρα – η επίπτωση για αυτό θα ήταν ιδιαίτερα αρνητική, καθώς θα μειώνονταν σημαντικά οι παροχές / τα έσοδά του. Η μείωση αυτή κυμαινόταν, κατά προσέγγιση, στα απορρυπαντικά στο % και στα καλλυντικά στο % κατά μέσο όρο για τις επίμαχες συμβάσεις. Ενδεικτικά για την ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ κατά το έτος 2006 σε περίπτωση μη απόδοσης της έκπτωσης συλλογής για τα απορρυπαντικά, οι παροχές θα μειώνονταν κατά , ενώ σε περίπτωση μη απόδοσης της έκπτωσης συλλογής για τα καλλυντικά οι παροχές της θα μειώνονταν περίπου κατά . Στις 5 και 6.3.2014, η ΓΔΑ πραγματοποίησε νέο επιτόπιο έλεγχο, στην έδρα των εταιριών C-P ABEE και C-P ΜΕΠΕ, στον Πειραιά Αττικής. Αφού ελέγχθηκε και αξιολογήθηκε το σύνολο του υλικού, έντυπου και ηλεκτρονικού, που συλλέχθηκε κατά τον προαναφερόμενο επιτόπιο έλεγχο, κρίθηκε αναγκαίο να αποσταλούν εκ νέου επιστολές παροχής συμπληρωματικών στοιχείων στις C-P ABEE και C-P ΜΕΠΕ, με σκοπό την περαιτέρω διερεύνηση θεμάτων σχετικών με τους όρους των συμβάσεων περί παράλληλων εισαγωγών. Επίσης, από έγγραφα τα οποία συλλέχθηκαν από τη ΓΔΑ κατά τη διάρκεια επιτόπιου ελέγχου στον όμιλο C-P, προέκυψε ότι οι τιμές των προϊόντων Colgate-Palmolive στην Ελλάδα ήταν, κατά το διάστημα του ελέγχου, κατά κανόνα υψηλότερες από αυτές των υπολοίπων Ευρωπαϊκών χωρών. Στην ανάλυση δυνατών/αδύνατων σημείων–ευκαιριών/απειλών (SWOT Analysis) της C-P ABEE που περιγράφεται στο επιχειρησιακό πλάνο της εταιρείας για το έτος 2001 και συγκεκριμένα στην παράγραφο των «απειλών», αναφέρεται το θέμα της σύγκρισης τιμών με την Ευρώπη και ακολούθως των παράλληλων εισαγωγών («euopricing /parallel imports»). Η C-P ABEE θεωρούσε ότι απειλή για την εν λόγω χρονιά είναι και οι υψηλές τιμές της σε σχέση με την Ευρώπη, οι οποίες αποτελούν κίνητρο για παράλληλες εισαγωγές. Οι έλεγχοι κατέδειξαν

Αριθμός απόφασης: 1626/2019

ότι η CP Ελλάδος έχει υψηλότερες τιμές και ως εκ τούτου υπάρχει κίνητρο για παράλληλες εισαγωγές από άλλες Ευρωπαϊκές χώρες. Ειδικότερα, από τη σύγκριση τιμών μεταξύ χωρών βάσει προσκομισθέντων τιμοκαταλόγων, προέκυψαν ανά χώρα τα παρακάτω συμπεράσματα σε σχέση με τον αριθμό των προϊόντων που είναι ακριβότερα στην Ελλάδα καθώς και το πόσο ακριβότερα είναι. Σχετικά με τις τιμές στην Ιταλία, προέκυψε ότι για την περίοδο 2001-2008, το % των «συγκρίσιμων» προϊόντων είναι ακριβότερα στην Ελλάδα σε σχέση με την Ιταλία. Επιπλέον, ότι πληθώρα προϊόντων ήταν σημαντικά ακριβότερα, καθώς το % των εν λόγω προϊόντων ήταν ακριβότερα στην Ελλάδα τουλάχιστον κατά %. Σχετικά με τις τιμές στην Ισπανία, προέκυψε ότι για την περίοδο 2001-2008, το % των «συγκρίσιμων» προϊόντων ήταν ακριβότερα στην Ελλάδα σε σχέση με την Ισπανία. Επιπλέον, ότι πληθώρα προϊόντων ήταν σημαντικά ακριβότερα, καθώς το % των εν λόγω προϊόντων είναι ακριβότερα στην Ελλάδα τουλάχιστον κατά %. Σχετικά, με τις τιμές στην Γαλλία, προέκυψε ότι για την περίοδο 2001-2008, το % των «συγκρίσιμων» προϊόντων ήταν ακριβότερα στην Ελλάδα σε σχέση με την Γαλλία. Επιπλέον, ότι ο αριθμός των προϊόντων που ήταν σημαντικά ακριβότερα τουλάχιστον κατά % διαφοροποιείται αισθητά ανά έτος, κυμαινόμενος μεταξύ %. Σχετικά με τις τιμές στην Πορτογαλία, προέκυψε ότι την περίοδο 2002-2008, το % των «συγκρίσιμων» προϊόντων ήταν ακριβότερα στην Ελλάδα σε σχέση με την Πορτογαλία. Αρκετά προϊόντα ήταν ακριβότερα κατά % περίπου και μόλις το % ήταν σημαντικά ακριβότερα, τουλάχιστον κατά %. Περαιτέρω, σε επιτόπιο έλεγχο της ΓΔΑ στις εταιρείες C-P ABEE και ΜΕΠΕ, ερευνήθηκαν στοιχεία (ήτοι έγγραφα, χειρόγραφες σημειώσεις, επιστολές, αναλύσεις, μελέτες, αξιολογήσεις, εκτιμήσεις, λίστες ενεργειών, πλάνα δράσης, επιχειρηματικά πλάνα, ηλεκτρονικά αρχεία, μηνύματα, ευρωπαϊκές συναντήσεις διευθυντών πωλήσεων, πανελλαδικές συναντήσεις ειδικών συνεργατών κλπ., παρ. 114-151 της 4937/3-7-2014 έκθεσης) από τα οποία, η ΓΔΑ συμπέρανε ότι το θέμα των παράλληλων εισαγωγών απασχολούσε ιδιαίτερα τον όμιλο. Για το λόγο αυτό, παρακολουθούσαν συστηματικά και λεπτομερώς τις παράλληλες

Αριθμός απόφασης: 1626/2019

εισαγωγές και αναλάμβαναν δράση για την επίλυση του θεωρούμενου από αυτές ως πρόβλημα, τόσο εσωτερικά όσο και σε συνεργασία με άλλες χώρες και το Ευρωπαϊκό Επιχειρησιακό Διαμέρισμα (Division), για το συντονισμό ενεργειών. Συγκεκριμένα, ο όμιλος C-P προέβaine σε: Α. Συστηματική παρακολούθηση και ανάλυση των παράλληλων εισαγωγών από τις εταιρείες του ομίλου C-P (Ελλάδος). Οι εταιρείες του ομίλου C-P (Ελλάδος) παρακολουθούσαν τις παράλληλες εισαγωγές και πραγματοποιούσαν εις βάθος αναλύσεις που αφορούσαν: 1. Την αξία των πωλήσεων προϊόντων παράλληλης εισαγωγής. 2. Τη χώρα προέλευσης. 3. Τα καταστήματα που προμηθεύονταν προϊόντα παράλληλων εισαγωγών. 4. Την κατηγορία/σχετική αγορά των προϊόντων παράλληλης εισαγωγής. Β. Σημαντικές επιπτώσεις των παράλληλων εισαγωγών για τις εταιρείες του ομίλου C-P Ελλάδος (απώλεια πωλήσεων για την εταιρεία). Γ. Ανάλυση εσωτερικών πρωτοβουλιών/δράσεων από τις εταιρείες του ομίλου εταιριών C-P (Ελλάδος) για τον περιορισμό των παράλληλων εισαγωγών. Οι εσωτερικές δράσεις του ομίλου των εταιριών C-P (Ελλάδος) για τον περιορισμό περιλάμβαναν: 1) πραγματοποίηση εποχιακών προωθητικών ενεργειών/προσφορών για τους τοπικούς εμπόρους, ώστε να μειώνεται περιοδικά η τιμή (κόστος κτήσης) των προϊόντων, 2). οδηγίες προς τους Ειδικούς Συνεργάτες για μεταπώληση, κατά προτεραιότητα, των προωθητικών πακέτων/προσφορών σε πελάτες τους, οι οποίοι προμηθεύονταν προϊόντα παράλληλης εισαγωγής, 3). οδηγίες προ τους Ειδικούς Συνεργάτες για πιθανή μείωση παροχών σε πελάτες τους—μέλη ομίλων—οι οποίοι προμηθεύονταν προϊόντα παράλληλης εισαγωγής, 4) συναντήσεις με λιανέμπορο για συζήτηση του ζητήματος των παράλληλων εισαγωγών και στοχοθέτηση επί αυτού, καθώς και επιτόπιους ελέγχους σε καταστήματα με σκοπό την επιβεβαίωση της διαχρονικά μειούμενης αγοράς προϊόντων παράλληλης εισαγωγής. Δ. Ενημέρωση, συντονισμό και συνεργασία με C-P Ιταλίας, Ευρωπαϊκό Επιχειρησιακό Διαμέρισμα (Division) και μητρική αμερικάνικη εταιρία (New York Corporate) για το ζήτημα του παράλληλου εμπορίου. Εκτός των ανωτέρω διαπιστώσεων, η έρευνα επεκτάθηκε και στη θέση των πελατών της C-P ως προς την πραγματοποίηση παράλληλων

εισαγωγών. Επ' αυτής διαπιστώθηκε ότι [REDACTED], τόσο όσον αφορά στα απορρυπαντικά του ομίλου C-P, όσο και στα καλλυντικά, δεν πραγματοποίησε παράλληλες εισαγωγές κατά την εξεταζόμενη περίοδο, λόγω, όπως ανέφερε, του υψηλού μεταφορικού κόστους και του κόστους συμμόρφωσης με τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας, [REDACTED] ανέφερε ότι δεν πραγματοποίησε παράλληλες εισαγωγές σε απορρυπαντικά, κατά την ίδια χρονική περίοδο, λόγω αφενός μεν του κόστους συμμόρφωσης με τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας, αφετέρου δε του υψηλού μεταφορικού κόστους, [REDACTED] δεν πραγματοποίησε παράλληλες εισαγωγές απορρυπαντικών και καλλυντικών, λόγω δυσκολίας στην αναζήτηση αξιόπιστων πηγών, των ιδιαιτεροτήτων στη συσκευασία και στη σήμανση, την διαφορετική σύσταση και την πολυπλοκότητα στον ανεφοδιασμό και στα logistics, [REDACTED] δεν πραγματοποίησε παράλληλες εισαγωγές τόσο απορρυπαντικών όσο και καλλυντικών, επειδή αποτελεί επιχειρηματική απόφαση που οφείλεται κυρίως στο υψηλό κόστος (επισήμανσης, μεταφοράς, αποθήκευσης) καθώς και στην ιδιομορφία της ελληνικής αγοράς, η οποία συνίσταται στις συνεχείς εκπτώσεις και προσφορές των προμηθευτριών εταιριών, σε τακτά χρονικά διαστήματα με αποτέλεσμα η πραγματοποίηση παράλληλων εισαγωγών να καθίσταται απρόσφορη, ο [REDACTED] δεν πραγματοποίησε παράλληλες εισαγωγές κατά την εξεταζόμενη περίοδο, γεγονός το οποίο αποτέλεσε εμπορική στρατηγική επιλογή της εταιρείας, [REDACTED] δεν προέβη σε παράλληλες εισαγωγές απορρυπαντικών και καλλυντικών λόγω της μη νόμιμης σήμανσης των εισαγόμενων προϊόντων, καθώς και αδυναμίας παρακολούθησης των συνθηκών φύλαξής τους προκειμένου να διασφαλιστεί η υγεία και ασφάλεια του καταναλωτή, [REDACTED] έχει ακολουθήσει την ίδια πολιτική σε ότι αφορά τις παράλληλες εισαγωγές προϊόντων Colgate-Palmolive, κατά την περίοδο 2000-2010, επιλογή που εφαρμόζει και για προϊόντα άλλων εταιριών, η οποία βασίζεται στην έλλειψη ουσιαστικής κερδοφορίας της συγκεκριμένης δραστηριότητας στην εν λόγω αγορά, η [REDACTED] και η [REDACTED] επίσης δεν πραγματοποίησαν παράλληλες εισαγωγές από το εξωτερικό, κατά την εξεταζόμενη περίοδο, ο [REDACTED] πραγματοποίησε παράλληλες

Αριθμός απόφασης: 1626/2019

εισαγωγές καθαριστικών κατά τα έτη 2005-2007 όχι και κατά τα έτη 2007-2010, η [] πραγματοποίησε παράλληλες εισαγωγές απορρυπαντικών τα έτη 2001, 2002, 2004, 2006, οι οποίες όμως δεν αφορούσαν προϊόντα της Colgate-Palmolive. Σε συνάφεια με τα ανωτέρω, η ΓΔΑ διαπίστωσε ότι ο όμιλος C-P παρείχε ανακριβή στοιχεία σε δύο περιπτώσεις. Ειδικότερα, δεν προσκόμισε τις συμβάσεις (ετών 2007 και προηγούμενως) του [] και της PENTE, αλλά αντ' αυτών «τύπο της σχετικής σύμβασης που χρησιμοποιείται», το οποίο όμως δεν περιείχε την επίμαχη ρήτρα, μολονότι αυτή περιλαμβάνεται στις συμβάσεις του [] (έτη 1999 έως και το 2007) και της PENTE (έτη 2006 και 2007). Η ΓΔΑ έλαβε γνώση των εν λόγω συμβάσεων, όταν αυτές προσκομίστηκαν από τις ίδιες τις εταιρίες [] και PENTE αντίστοιχα. Η ΓΔΑ θεώρησε ότι από τις συμφωνίες που εξέτασε, σε 21 συμβάσεις του ομίλου C-P με επτά (7) διαφορετικούς αντισυμβαλλομένους υπήρχε όρος που σχετιζόταν με τις παράλληλες εισαγωγές, σε διαφορετικές λεκτικές εκδοχές. Κυρίως, ο όρος ανέφερε ότι: «Δεχτήκαμε και συμφωνήσαμε ότι κανένα μέλος του Ομίλου δεν θα προβεί σε παράλληλες εισαγωγές των προϊόντων της εταιρίας μας. Σε περίπτωση μη τήρησης της συγκεκριμένης συμφωνίας έστω και μια φορά από κάποιο μέλος του Ομίλου, η προβλεπόμενη από το παρόν έκπτωση συλλογής δεν θα αποδοθεί στο μέλος αυτό». Χρονικά, ο όρος πρωτοεμφανίζεται σε σύμβαση του 1999 ([]) και σταμάτησε να εμφανίζεται μετά το 2008 (ΜΑΚΡΟ), με το έτος 2006 να είναι χρονικά το σημείο όπου ο μέγιστος αριθμός αντισυμβαλλόμενων (έξι) έχουν ρήτρα που σχετίζεται τις παράλληλες εισαγωγές στις συμβάσεις τους. Το 2006, η διατύπωση του όρου αλλάζει ως προς την προσθήκη της «Ελληνικής Νομοθεσίας» και πλέον αναφέρει «Μη διάθεση από τα καταστήματά σας, προϊόντων παράλληλης εισαγωγής, ομοίων προς αυτά που διακινεί η Εταιρία μας, που όμως δεν πληρούν τους όρους της Ελληνικής Νομοθεσίας. Σε περίπτωση παράβασης του παρόντος όρου, δεν θα αποδοθεί η προβλεπόμενη από το παρόν έκπτωση συλλογής προϊόντων». Η προσθήκη της φράσης «δεν πληρούν τους όρους της Ελληνικής Νομοθεσίας», αποδίδεται, κατά την ΓΔΑ, στην έρευνά της που ξεκίνησε το 2005, έτος κατά το οποίο εστάλη το πρώτο ερωτηματολόγιο για

παροχή στοιχείων στην C-P ABEE. Η ΓΔΑ θεώρησε ότι ο εν λόγω όρος, ο οποίος είχε ως επίπτωση τη διατήρηση υψηλών τιμών στην αγορά, σε σχέση με τις λοιπές ευρωπαϊκές χώρες, αποτελούσε, κατά την εκτίμηση της, έκφραση της πρακτικής του ομίλου C-P και των σ/μ πελατών του, να επηρεάζει το δυνητικό ανταγωνισμό υπό την έννοια της αποθάρρυνσης της δραστηριοποίησης νέων εισαγωγέων προς την κατεύθυνση της πραγματοποίησης των παράλληλων εισαγωγών. Η διατήρηση υψηλών τιμών στην Ελλάδα, σε σχέση με τα λοιπά ευρωπαϊκά κράτη, τελούσε σε αιτιώδη συνάφεια με το συμβατικό όρο περιορισμού των παράλληλων εισαγωγών, ενώ ως προς τους καταναλωτές, αυτοί επωμίζονται την υψηλή τιμολογιακή πολιτική του ομίλου C-P, η οποία αποτελεί το κίνητρο για την ύπαρξη του υπό εξέταση συμβατικού όρου των παράλληλων εισαγωγών. Κατ' ακολουθία των διαπιστώσεων αυτών συντάχθηκε η με αριθμό 4937/3.7.2014 παραπεμπτική εισήγηση, η οποία εξετάσθηκε στο πλαίσιο της διαδικασίας ενώπιον της ΕΑ. Ακολούθως, στις 9 Φεβρουαρίου 2015 έλαβε χώρα συνεδρίαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, με θέμα την λήψη απόφασης επί της αυτεπάγγελτης έρευνας, κατόπιν της υπ' αριθ. 453/V/2009 προδικαστικής απόφασης της Ε.Α., για την εξέταση τυχόν παραβάσεων των άρθρων 1 και 2 του ν. 703/1977 (πλέον άρθρων 1 και 2 του ν. 3959/2011) καθώς και των άρθρων 81 και 82 ΣυνΘΕΚ (πλέον άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ), από τις εταιρείες «COLGATE-PALMOLIVE (HELLAS) A.B.E.E.» και από επιχειρήσεις λιανικής και χονδρικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με την Εμπιστευτική Έκθεση, οι εταιρείες «COLGATE-PALMOLIVE (HELLAS) A.B.E.E.», «COLGATE-PALMOLIVE ΕΜΠΟΡΙΚΗ (ΕΛΛΑΣ) ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ» και «COLGATE-PALMOLIVE COMPANY» έχουν παραβεί τα άρθρα 1 και 2 του ν. 703/77 (πλέον ν. 3959/2011) και 81 και 82 της ΣυνΘΕΚ (πλέον 101 και 102 της ΣΛΕΕ), κατά την περίοδο 1999-2008. Επίσης, σύμφωνα με την Εμπιστευτική Έκθεση, τα άρθρα 1 του ν. 703/77 (πλέον ν.3959/2011) και 81 της ΣυνΘΕΚ (πλέον 101 της ΣΛΕΕ) έχουν αποτελέσει αντικείμενο παράβασης εκ μέρους των αλυσίδων σουπερμάρκετ ΚΥΨΕΛΗ Α.Ε. (2001-2004), ΑΛΦΑ-ΒΗΤΑ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε. (2006-2007), ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Ι.& Σ. Α.Ε.Ε. (2006),

ΜΑΚΡΟ ΚΑΣ & ΚΑΡΥ Χ.Α.Ε.Ε. Α.Ε. (2006-2008) και ΠΕΝΤΕ Α.Ε. (2006-2007). Περαιτέρω, η Επιτροπή Ανταγωνισμού για να προσδιορίσει τα όρια της σχετικής αγοράς, έλαβε υπόψη ότι η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το προϊόν ή τα προϊόντα που αφορούν στην υπό εξέταση περίπτωση καθώς και όλα τα προϊόντα που θεωρούνται εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους είτε από πλευράς ζήτησης ή από πλευρά προσφοράς (demand or supply substitution) λόγω των ιδιοτήτων, της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται, των οποίων η διαθεσιμότητα (ή δυνητική διαθεσιμότητα) εμποδίζει τις υπό εξέταση επιχειρήσεις να αυξήσουν την τιμή τους κατά ένα μικρό αλλά σημαντικό ποσοστό για αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα. Η υποκατάσταση από την πλευρά της ζήτησης αποτελεί το πλέον άμεσο και αποτελεσματικό μέσο ελέγχου των προμηθευτών ενός δεδομένου προϊόντος, ιδίως όσον αφορά τις αποφάσεις τους για τον καθορισμό των τιμών. Στην κρινόμενη υπόθεση, ο όμιλος C-P παράγει και εμπορεύεται απορρυπαντικά προϊόντα ρούχων και πιάτων, μαλακτικών για τα ρούχα, καθαριστικών προϊόντων, καλλυντικά και προϊόντα για την ατομική (στοματική) υγιεινή. Με βάση τα ανωτέρω, και λαμβάνοντας υπόψη προηγούμενες αποφάσεις της, καθώς και αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η ΕΑ οριοθέτησε τις ακόλουθες επιμέρους σχετικές αγορές προϊόντων: Αγορά των απορρυπαντικών/καθαριστικών οικιακής χρήσης (εφεξής αναφερόμενα και συνολικά ως απορρυπαντικά) i. Απορρυπαντικών ρούχων για πλύσιμο στο χέρι (περιλαμβάνει προϊόντα υψηλού αφρισμού, προϊόντα για μάλλινα, μεταξωτά, μαύρα ρούχα, για λευκά, απορρυπαντικά με σαπούνι Μασσαλίας). II. Μαλακτικών ρούχων (περιλαμβάνονται και τα μαλακτικά σε μορφή ταμπλέτας ενώ δεν περιλαμβάνονται προϊόντα που χρησιμοποιούνται στο σιδέρωμα). III. Απορρυπαντικών πιάτων και σκευών για πλύσιμο στο χέρι. iv. Προϊόντων καθαρισμού για γυάλινες επιφάνειες / τζάμια. v. Λοιπών προϊόντων καθαρισμού σπιτιού μεγάλων επιφανειών και γενικής χρήσης (περιλαμβάνονται τα πολυκαθαριστικά προϊόντα, προϊόντα καθαρισμού επιφανειών, προϊόντα φροντίδας τουαλέτας, χλώρια και άλλα αντισηπτικά για το σπίτι, κ.λπ.). Καλλυντικά και προϊόντα ατομικής υγιεινής ευρείας διανομής (εφεξής

Αριθμός απόφασης: 1626/2019

αναφερόμενα συνολικά και ως καλλυντικά): i. Αγορά προϊόντων περιποίησης μαλλιών (σαμπουάν) II. Αγορά προϊόντων υγιεινής (καθαρισμού) σώματος (αφρόλουτρα και αφροντούς) III. Αγορά αποσμητικών σώματος iv. Αγορά προϊόντων αφρού ξυρίσματος v. Αγορά προϊόντων σαπώνων: α) σε στερεή και β) σε υγρή μορφή VI. Αγορά προϊόντων στοματικής υγιεινής α) Επιμέρους αγορά οδοντόκρεμας β) Επιμέρους αγορά στοματικού διαλύματος γ) Επιμέρους αγορά οδοντόβουρτσας. Σχετικά με την γεωγραφική οριοθέτηση αγορών, η ΕΑ έλαβε υπόψη ότι σύμφωνα με τα στοιχεία που προέκυψαν από την έρευνα της ΓΔΑ, τα προϊόντα των βασικών ανταγωνιστριών επιχειρήσεων του ομίλου CP στην αγορά απορρυπαντικών/ καθαριστικών και καλλυντικών και προϊόντων ατομικής υγιεινής, προσφέρονται στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού (η εμπορική πολιτική των εταιριών καθώς και οι καταναλωτικές συνήθειες δεν διαφοροποιούνται με βάση γεωγραφικά κριτήρια). Με βάση αυτά η ΓΔΑ κατέληξε ότι ως σχετική γεωγραφική αγορά θα πρέπει να θεωρηθεί το σύνολο της ελληνικής επικράτειας. Περαιτέρω, η ΕΑ έλαβε υπόψη ότι τα μερίδια αγοράς του ομίλου C-P και των βασικότερων ανταγωνιστών τους για κάθε επιμέρους σχετική προϊόντική αγορά, καθώς και η εξέλιξή τους διαχρονικά για τα έτη 2000-2010, σύμφωνα με εκτιμήσεις της ίδιας της εταιρίας είναι τα κάτωθι: - Μερίδια Αγοράς στις αγορές απορρυπαντικών – καθαριστικών οικιακής χρήσης. Πίνακας 3: Μερίδια σχετικών αγορών απορρυπαντικών / καθαριστικών οικιακής χρήσης. Έτος Απορρυπαντικά ρούχων για πλύσιμο στο χέρι. Μαλακτικά ρούχων Απορρυπαντικά πιάτων & σκευών για πλύσιμο στο χέρι. Λοιπά προϊόντα καθαρισμού μεγάλων επιφανειών & γενικής χρήσης. Προϊόντα καθαρισμού γυάλινων επιφανειών (τζάμια, καθρέπτες):

2000		[15-25]%		[35-45]%		[15-25]%	μ/δ		[65-75]%
2001	μ/δ		[35-45]%		[15-25]%	μ/δ		[55-65]%	
2002	μ/δ		[35-45]%		[15-25]%	μ/δ		[65-75]%	
2003	μ/δ		[35-45]%		[15-25]%		[25-35]%		[65-75]%
2004	μ/δ		[35-45]%		[15-25]%		%[25-35]		[65-75]%
2005	μ/δ		[35-45]%		[15-25]%		%[25-35]		[65-75]%

Αριθμός απόφασης: 1626/2019

2006 μ/δ [] [25-35]% [] [15-25]% [] [25-35]% [] [55-65]%
2007 μ/δ [] [25-35]% [] [15-25]% μ/δ [] [65-75]%
2008 μ/δ [] [35-45]% [] [15-25]% μ/δ [] [65-75]%
2009 μ/δ [] [35-45]% [] [15-25]% μ/δ [] [65-75]%
2010 [] [5-10]% [] [25-35]% [] [10-15]% μ/δ [] [65-75]%

- Μερίδια Αγοράς στις αγορές καλλυντικών – προϊόντων ατομικής υγιεινής
ευρείας διανομής

Πίνακας 4: Μερίδια σχετικών αγορών καλλυντικών και ειδών ατομικής υγιεινής
ευρείας διανομής. Έτος Προϊόντα περιποίησης μαλλιών (σαμπουάν)
Προϊόντα υγιεινής /καθαρισμού σώματος (αφρόλουτρα & αφροντούς)
Αποσμητικά σώματος Αφρός ξυρίσματος Σαπούνια σε στερεή μορφή
Σαπούνια σε υγρή μορφή Στοματικό διάλυμα Οδοντόκρεμες
Οδοντόβουρτσες

2000 [] [] [5-10]% [] [0-10]** [] [15-25]% []
[25-35]% μ/δ [] [10-15]%

2001 [] [5-10]% [] [15-25]% [] [25-35]% μ/δ []
[] [10-15]%

2002 [] [10-15]% [] [15-25]% [] [25-35]% μ/δ
36,8% [] [10-15]%

2003 [] [10-15]% [] [10-15]% [] [25-35]% μ/δ
38,8% [] [10-15]%

2004 [] [10-15]% [] [10-15]% [] [25-35]% μ/δ
[] [] [15-25]%

2005 [] [10-15]% [] [10-15]% [] [25-35]% [] -
[] [10-15]% [] [15-25]%

2006 [] [10-15]% [] [15-25]% [] [25-35]% []
[] [15-25]%

2007 [] [10-15]% [] [15-25]% [] [25-35]% []
[] [15-25]%

2008 [] [15-25]% [] [15-25]% [] [25-35]% []
[] [15-25]%

Αριθμός απόφασης: 1626/2019

2009 [15-25]% [10-15]% [15-25]%
 [15-25]%
2010 [15-25]% [15-25]% [15-25]%
 [15-25]%

*Λόγω του μικρού μεριδίου τους οι εταιρίες C-P δεν παρακολουθούν τις εν λόγω αγορές.

Με βάση τα ανωτέρω στοιχεία, η ΕΑ παρατήρησε ότι στην υπό-αγορά προϊόντων καθαρισμού για γυάλινες επιφάνειες (τζάμια, καθρέπτες) τα μερίδια αγοράς των εταιριών C-P, καθ' όλη την περίοδο αναφοράς, υπερβαίνουν διαρκώς το σε όρους αξίας, και έκρινε ότι οι εταιρίες C-P – με όρους μεριδίου αγοράς και συνακόλουθα τεκμήρια της εθνικής και ενωσιακής νομολογίας – κατέχουν δεσπόζουσα θέση στην εν λόγω σχετική αγορά. Περαιτέρω, η ΕΑ παρατήρησε ότι ο όμιλος C-P παρουσιάζει σημαντικά μερίδια και ισχυρά σήματα και σε άλλες επιμέρους αγορές, και ειδικότερα κατέχει: α) την θέση σε τρεις επιπλέον αγορές στις οποίες δραστηριοποιείται (μαλακτικά ρούχων, σαπούνια σε υγρή μορφή, οδοντόκρεμες) και β) τη ή θέση σε επιπλέον αγορές στις οποίες δραστηριοποιείται (απορρυπαντικά πιάτων για πλύσιμο στο χέρι, λοιπά προϊόντα καθαρισμού μεγάλων επιφανειών και γενικής χρήσης, οδοντόβουρτσες, αφρόλουτρα και σαπούνια σε στερεή μορφή) . Ακόμα ως προς το εμπορικό σήμα (brand name), η καθιέρωση του οποίου είναι ιδιαίτερα σημαντική στις αγορές που αφορά η παρούσα υπόθεση , η ΕΑ διαπίστωσε ότι ειδικά στα προϊόντα καθαρισμού γυάλινων επιφανειών, σύμφωνα με μετρήσεις της Nielsen το έτος 2003, η σταθμισμένη διανομή (weighted distribution) των καθαριστικών τζαμιών (σήμα AZAX) ήταν ιδιαίτερα υψηλή και ανερχόταν σε . Πρακτικά, αυτό σημαίνει ότι ο καταναλωτής μπορούσε να βρει τα προϊόντα αυτά σχεδόν σε όλα τα καταστήματα. Σε άλλη έρευνα που διενήργησε η C-P ABEE στους ιδιοκτήτες μικρών καταστημάτων και συγκεκριμένα σε ερώτηση που έθεσε σχετικά με το ποια προϊόντα της εταιρίας C-P ABEE περιμένει να βρει ο αγοραστής σε ένα μικρό παραδοσιακό κατάστημα, η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων (ποσοστό %) απάντησαν τα καθαριστικά τζαμιών «AZAX». Το γεγονός αυτό

καταδεικνύει τη σημασία του εν λόγω προϊόντος, ακόμα και για τα μικρά σημεία πώλησης. Σύμφωνα δε με έρευνα της C-P ΜΕΠΕ στην Ελλάδα το έτος 2008 το καθαριστικό τζαμιών «AZAX» είναι «ΤΟ» καθαριστικό τζαμιών («THE» glass cleaner), αναγνωρίσιμο από όλους (□% αναγνωρισιμότητα) και χρησιμοποιούμενο σχεδόν από όλους (□%), όντας το κύριο προϊόν για το □ των νοικοκυριών. Με βάση τη δύναμη και την αναγνωρισιμότητα του σήματος, η C-P διεκδικούσε στην υπο-κατηγορία αυτή τουλάχιστον □ μερίδιου ραφίου. Σύμφωνα με μετρήσεις της C-P ΜΕΠΕ για την κατηγορία καθαριστικών τζαμιών και τον τρόπο παρουσίασής της στο ράφι, για το έτος 2007, το μερίδιο κωδικολογίου της («% SKUs») ήταν □ ενώ το μερίδιο προσώπων της στο ράφι («% facings») ήταν αντίστοιχα □. Τα αντίστοιχα ποσοστά των καθαριστικών τζαμιών της εν λόγω εταιρίας ανά μεγάλη αλυσίδα σούπερ μάρκετ, κυμαίνονται (min-max) για το μερίδιο κωδικολογίου από □ (□) έως □ (□) και για το μερίδιο προσώπων στο ράφι από □ (□) έως □ (□).

- Αναφορικά με τη διανομή προϊόντων C-P στα σημεία λιανικής και χονδρικής πώλησης, ο όμιλος C-P διανέμει και διαθέτει τα προϊόντα του σε καταστήματα λιανικής είτε απευθείας (direct trade) είτε έμμεσα μέσω δικτύου Ειδικών Συνεργατών-Χονδρεμπόρων και καταστημάτων Cash & Carry (indirect trade). Σε σχέση με τους Ειδικούς Συνεργάτες-Χονδρεμπόρους, οι όμιλοι αγορών □, αντιπροσωπεύουν το □ των πωλήσεων των Ειδικών Συνεργατών, το □ αντιπροσωπεύουν οι ανεξάρτητοι πελάτες - Μέγα Προμηθευτική και Χονδρέμποροι, ενώ το □ των πωλήσεων των Ειδικών Συνεργατών αντιπροσωπεύουν οι □

□ (στοιχεία 2006). Οι βασικοί πελάτες των εταιριών παραγωγής / εμπορίας απορρυπαντικών και καλλυντικών και προϊόντων ατομικής υγιεινής είναι τα καταστήματα λιανικής και χονδρικής πώλησης ειδών σ/μ. Αρκετά καταστήματα σ/μ εντάσσονται σε ομίλους κοινών αγορών, χρησιμοποιώντας κοινό εμπορικό σήμα με σκοπό να βελτιώσουν τη διαπραγματευτική δύναμη των μελών τους έναντι των προμηθευτών. Μέσω των

Αριθμός απόφασης: 1626/2019

ομίλων αγορών, οι οποίοι παρουσιάζουν σχετική ανάπτυξη την επίμαχη περίοδο, η διαπραγματευτική ικανότητα των επιχειρήσεων βελτιώνεται και επιτυγχάνονται ευνοϊκότερες τιμές και όροι πληρωμής από τους προμηθευτές. Σύμφωνα με τον όμιλο C-P, «οι μεγάλες αλυσίδες Super Markets διαθέτουν διαπραγματευτική ισχύ έναντι των προμηθευτών τους» και «καμία κατηγορία πελατών δεν μπορεί να διαμορφώσει την τελική τιμή πώλησης των προϊόντων μας προμήθειας καλλυντικών». Μια ένδειξη της πιθανής αγοραστικής ισχύος των μεγαλύτερων αλυσίδων σ/μ αποτελεί το μέγεθός τους. Στην αγορά λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ, δραστηριοποιούνταν μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων την επίμαχη περίοδο, χωρίς, ωστόσο, κάποια από αυτές να κατείχε αυτοτελώς ιδιαίτερα σημαντική θέση : Πίνακας 5: Μεριδία αγοράς σ/μ 2006, 2008, 2010 Σούπερ μάρκετ* Μεριδία αγοράς 2006 Μεριδία Αγοράς 2008 Μεριδία Αγοράς 2010 ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ – ΔΙΑ 20,3% 18,5% 23,2% ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ* 9,8% 11% 16,7% ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ 7,4% 8,4% 12,6% ΑΦΟΙ ΒΕΡΟΠΟΥΛΟΙ 5,4% 5,5% 9,4% ΜΕΤΡΟ 4,9% 5% 7,2% ΜΑΣΟΥΤΗΣ 4,5% 4,4% 6,7% ΠΕΝΤΕ 3,2% 3,1% 4,7% ΑΡΒΑΝΙΤΙΔΗΣ 1,9% 1,8% 2,5% ΠΡΟΜΗΘ. & ΚΑΤΑΝΑΛ. ΣΥΝ/ΧΜΟΣ ΠΕ. ΜΕΛΩΝ ΙΝ.ΚΑ. 1,1% 1,1% 1,5% ΜΑΡΚΕΤ ΙΝ μ/δ % 0,9% 1,3% (Πηγή: Μελέτη ICAP, Σούπερ Μάρκετ 2007 και 2009, Πανόραμα Ελληνικών Σούπερ Μάρκετ 2011). Περαιτέρω, η διαπραγματευτική δύναμη των αλυσίδων σ/μ εξαρτάται από την εμπορική σημασία που αυτές έχουν για τον όμιλο C-P. Όσο μεγαλύτερο μέρος των πωλήσεων της εταιρίας διοχετεύεται μέσα από την κάθε αλυσίδα, τόσο μεγαλύτερη η εμπορική σημασία της. Με βάση τα στοιχεία αυτά, οι πέντε μεγαλύτεροι πελάτες της C-P ABEE και της C-P ΜΕΠΕ κατά τα έτη 2004 - 2007 αντιπροσωπεύουν συνολικά περίπου το κατά μέσο όρο του συνολικού κύκλου εργασιών των εταιριών C-P σε απορρυπαντικά και καθαριστικά οικιακής χρήσης. Καταλήγοντας, η ΕΑ διαπίστωσε ότι τα σ/μ - πελάτες του ομίλου C-P διαθέτουν, καταρχήν, υπολογίσιμη διαπραγματευτική δύναμη, λόγω του αυξανόμενου βαθμού συγκέντρωσης του κλάδου των σ/μ και την ισχυρή παρουσία πέντε τουλάχιστον αλυσίδων (οι οποίοι διακινούν και προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας). Εντούτοις, η

διαπραγματευτική τους αυτή δύναμη περιορίζεται ευθέως στην πράξη (α) από το εύρος του χαρτοφυλακίου των προϊόντων του ομίλου C-P και (β) τη δύναμη των σημάτων του στο κανάλι αυτό, τα οποία σε ορισμένες υπο-κατηγορίες έχουν μάλιστα την ιδιότητα «must have» σημάτων. Ειδικά όσον αφορά στα προϊόντα καθαρισμού γυάλινων επιφανειών – (AZAX), το οποίο σε κάθε περίπτωση καταδείχθηκε ότι αποτελεί από τα προϊόντα που πρέπει να βρίσκεται στα ράφια των καταστημάτων («must have»), θα πρέπει να θεωρηθεί ότι τα σ/μ δεν είναι σε θέση να ασκήσουν αποτελεσματική αντισταθμιστική ισχύ έναντι του ομίλου C-P (με δεδομένες, μεταξύ άλλων, τις περιορισμένες εναλλακτικές πηγές εφοδιασμού και τη δύναμη των σημάτων της C-P). Ενόψει αυτών, και σύμφωνα με τα στοιχεία που προέκυψαν από την έρευνα της ΓΔΑ, η ΕΑ συμπέρανε ότι τα προϊόντα των βασικών ανταγωνιστριών επιχειρήσεων των προσφευγουσών (όμιλος C-P) στην αγορά απορρυπαντικών/ καθαριστικών και καλλυντικών και προϊόντων ατομικής υγιεινής, προσφέρονται στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού (η εμπορική πολιτική των εταιριών καθώς και οι καταναλωτικές συνήθειες δεν διαφοροποιούνται με βάση γεωγραφικά κριτήρια). Περαιτέρω η ΕΑ λαμβάνοντας υπόψη ότι α) μία επιχείρηση θεωρείται ότι έχει δεσπόζουσα θέση όταν κατέχει θέση οικονομικής ισχύος που της παρέχει τη δυνατότητα να εμποδίσει τη διατήρηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού επί της σχετικής αγοράς, και της επιτρέπει να συμπεριφέρεται σε σημαντικό βαθμό ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές της και τους πελάτες της και, εν τέλει, από τους καταναλωτές. β) ότι σημασία δεν έχει η πραγματική παρακώλυση του ανταγωνισμού, αλλά η αντικειμενική δυνατότητα μίας τέτοιας παρακώλυσης. γ) ότι για την εκτίμηση της δεσπόζουσας θέσης, λαμβάνεται υπόψη η ανταγωνιστική διάρθρωση της σχετικής αγοράς, και ιδίως οι ακόλουθοι παράγοντες: - τυχόν περιορισμοί από τους πραγματικούς ανταγωνιστές και τη θέση τους στην αγορά (θέση στην αγορά της δεσπόζουσας επιχείρησης και των ανταγωνιστών της), - τυχόν περιορισμοί που επιβάλλονται λόγω πειστικής απειλής μελλοντικής επέκτασης των πραγματικών ανταγωνιστών ή της εισόδου δυνητικών ανταγωνιστών (εμπόδια εισόδου, επέκταση και είσοδος

ανταγωνιστών) και - τυχόν περιορισμοί που επιβάλλονται λόγω της διαπραγματευτικής ισχύος των πελατών της επιχείρησης (αντισταθμιστική ισχύς αγοραστών). δ) ότι η διαπίστωση της ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης σημαίνει ότι η τελευταία υπέχει ιδιαίτερη ευθύνη να μη θίγει με τη συμπεριφορά της την άσκηση πραγματικού και ανόθευτου ανταγωνισμού στην κοινή αγορά, ε) ότι κατά πάγια νομολογία, πολύ υψηλά μερίδια αγοράς αποτελούν αυτοτελώς, με την εξαίρεση εκτάκτων περιστάσεων, απόδειξη ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης. ε) ότι στην κρινόμενη υπόθεση η θέση της C-P στη σχετική αγορά των προϊόντων καθαρισμού τζαμιών αποτελεί ασφαλή δείκτη για τον βαθμό της ισχύος της, καθώς τα μερίδια αγοράς της, κινούνταν κατά μέσο όρο γύρω στο για τη δεκαετία 2000-2010, έκρινε ότι οι θυγατρικές εταιρίες της προσφεύγουσας, που συναποτελούν τον όμιλο C-P, κατέχουν δεσπόζουσα θέση στην σχετική αγορά προϊόντων καθαρισμού τζαμιών, γεγονός που επιβεβαιώνεται και από τη ανίσχυρη θέση των ανταγωνιστών τους, οι οποίοι διατηρούν ισχνά μερίδια αγοράς στη σχετική αγορά των προϊόντων καθαρισμού τζαμιών (, πλην της P&G για τα έτη 2003-2007, με μερίδια αγοράς τα οποία κυμαίνονται από έως). Με βάση τα ανωτέρω, η ΕΑ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η αγορά των καθαριστικών τζαμιών και η θέση της C-P σε αυτή παρουσιάζεται χωριστά από την αγορά των λοιπών καθαριστικών προϊόντων, προκύπτει δε περαιτέρω, ότι οι κατηγορίες προϊόντων καθαρισμού τζαμιών και λοιπών καθαριστικών προϊόντων διαφέρουν ως προς τη σημαντικότητα των κριτηρίων τιμής και σήματος – επωνυμίας κατά τη διαδικασία επιλογής συγκεκριμένου προϊόντος από τον καταναλωτή, καθώς προϊόντα, όπως καθαριστικά γενικής χρήσης (floor/ all purpose cleansers) δεν χρησιμοποιούνται στα παράθυρα και στα τζάμια/καθρέπτες.

10. Επειδή, περαιτέρω, η ΕΑ έλαβε υπόψη τα στοιχεία που συλλέχθηκαν κατά τη διάρκεια του επιτόπιου ελέγχου της ΓΔΑ στις εταιρίες C-P ABEE και ΜΕΠΕ μετά την προδικαστική απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού (2014). Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι το ζήτημα των παράλληλων εισαγωγών συνιστούσε λόγο ιδιαίτερης ανησυχίας για τον όμιλο

C-P. Στο πλαίσιο αυτό, οι εταιρίες παρακολουθούσαν συστηματικά και λεπτομερώς τις παράλληλες εισαγωγές και αναλάμβαναν δράση για την επίλυση του θεωρούμενου από αυτές ως πρόβλημα, τόσο εσωτερικά στον ελληνικό όμιλο όσο και σε συνεργασία με άλλες χώρες και το Ευρωπαϊκό Επιχειρησιακό Διαμέρισμα (Division) για το συντονισμό των απαραίτητων ενεργειών. Ενδεικτικά αναφέρονται τα ακόλουθα: - Σε λίστα ενεργειών προς εκτέλεση («to-do-list») στελέχους της εταιρίας C-P ABEE για το έτος 2001, και συγκεκριμένα στην ενότητα για τις οδοντόκρεμες, αναφέρεται: «Να σταλούν πληροφορίες για τις παράλληλες εισαγωγές οδοντόκρεμας στον []». Επισημαίνεται ότι ο [] ήταν την εν λόγω περίοδο «VP Sales, European Division, υπεύθυνος για τη στρατηγική υποστήριξη και εκτέλεση του έργου των πωλήσεων στις χώρες της Ευρώπης». - Σύμφωνα με την C-P ABEE, η αξία πωλήσεων – βάσει στοιχείων Nielsen – των παράλληλων εισαγωγών για τα έτη 2001-2004, για τις υποκατηγορίες προϊόντων []

[]. Από τα εν λόγω στοιχεία προκύπτει αφενός συστηματική παρακολούθηση των παράλληλων εισαγωγών ανά κατηγορία προϊόντος και αφετέρου αύξηση των παράλληλων εισαγωγών το 2004 σε σχέση με το 2003 της τάξεως του [] - Σε κοινό πλάνο δράσης της C-P ABEE και της [], το [] του 2002 και κατά την περιγραφή προβλημάτων στη σχέση των δύο εταιριών, επισημαίνεται ότι η [] απειλεί την C-P ABEE με μείωση κωδικολογίου (δηλαδή μείωση του αριθμού των προϊόντων που διανέμονται στα καταστήματά της) καθώς και με παράλληλες εισαγωγές από την []. Στα επόμενα βήματα, προτείνεται η διοργάνωση συνάντησης με εκπροσώπους της [] και επισημαίνεται η ανάγκη για συνεργατική και παραγωγική προσέγγιση των δύο μερών. - Σε μελέτη/ανάλυση του καναλιού διανομής του χονδρεμπορίου («Indirect trade Overview») της C-P ABEE (Ελλάδος) στα τέλη του 2002 αναφέρεται, σχετικά με τις παράλληλες εισαγωγές, ότι α) αποτελούν μια συνεχώς αυξανόμενη πηγή προμήθειας για τα μικρά παραδοσιακά

καταστήματα, β) σύμφωνα με τις μετρήσεις της εταιρίας Nielsen, η σταθμισμένη διανομή των παράλληλων εισαγωγών στις οδοντόκρεμες είναι μεγαλύτερη του % και ότι γ) υπάρχει «κενό» στην πληροφόρηση σχετικά με το ποιοι είναι οι κυριότεροι παίκτες – πηγή των παράλληλων εισαγωγών, ποια η συμμετοχή τους στις πωλήσεις, ποιες υπηρεσίες παρέχονται και ποιες οι επιπτώσεις στις τιμές. Αυτό το κενό πληροφόρησης αναμένεται ότι θα καλύψει η προγραμματισμένη για το 2ο τετράμηνο του 2003 έρευνα ITM (indirect trade mapping). - Σε αναλύσεις δυνατών/αδύνατων σημείων – ευκαιριών/απειλών («SWOT Analysis») της C-P ABEE (Ελλάδος) για το έτος 2001 (στο πλαίσιο του επιχειρησιακού πλάνου "goal alignment"), αλλά και το έτος 2003 (στο πλαίσιο αξιολόγησης «business review» που παρουσιάστηκε στον στέλεχος της μητρικής εταιρίας ("New York Corporate")) επισημαίνεται η «απειλή» των παράλληλων εισαγωγών για τον ελληνικό όμιλο, και πιο συγκεκριμένα οι υψηλές τιμές της ελληνικής αγοράς σε σχέση με την Ευρώπη, καθώς και τις παράλληλες εισαγωγές («euopricing/parallel imports»), οι οποίες είναι το αποτέλεσμα της εν λόγω διαφοροποίησης του επιπέδου τιμών. - Σε ανάλυση δυνατών/αδύνατων σημείων – ευκαιριών/απειλών (SWOT Analysis) που αφορά στην εμπορική πολιτική της C-P ABEE (Ελλάδος) προς τους Ειδικούς Συνεργάτες, επίσης για το έτος 2003, οι παράλληλες εισαγωγές περιλαμβάνονται μεταξύ των «απειλών» για την εταιρία. Αναφορικά με την πηγή προμήθειας προϊόντων για τα μικρά καταστήματα (στα οποία διανέμουν οι Ειδικοί Συνεργάτες), από έρευνα αγοράς που πραγματοποίησε η C-P ABEE το έτος 2001, προέκυψε ότι οι ιδιοκτήτες μικρών καταστημάτων προμηθεύονται προϊόντα από πολλές πηγές: «Ειδικός Συνεργάτης: Cash & Carry Συνεταιρισμός Παράλληλες Εισαγωγές και Μεγάλο Σούπερ Μάρκετ . - Κατά τη διάρκεια Ευρωπαϊκής Συνάντησης των Διευθυντών Πωλήσεων της C-P το έτος 2002, και σε διαφάνειες παρουσίασης του Τμήματος Πωλήσεων της C-P ABEE (Ελλάδος) για τα παραδοσιακά καταστήματα αναφέρεται ως ένα από τα κυριότερα προβλήματα το ότι οι ιδιοκτήτες των μικρών καταστημάτων «κυνηγούν τις χαμηλές τιμές» και είναι πολύ «δεκτικοί/θετικοί» έναντι των προϊόντων παράλληλων εισαγωγών, ειδικά στην

περιοχή της Δυτικής Ελλάδας. Ως σχεδιαζόμενη ενέργεια για την αντιμετώπιση του εν λόγω θέματος, αναφέρεται η εφαρμογή νέας εμπορικής πολιτικής μέσω των Ειδικών Συνεργατών. - Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του ITM (Indirect Trade Mapping) Project που πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα, κατά την περίοδο Απριλίου – Ιουνίου 2003, αναφέρεται ότι σε αντίθεση με τα Cash & Carry, οι παράλληλοι εισαγωγείς προσφέρουν πίστωση στους πελάτες, με αποτέλεσμα να είναι ανταγωνιστικοί, όχι μόνο σε επίπεδο τιμής πώλησης των προϊόντων, αλλά και σε επίπεδο όρων πληρωμής και εξυπηρέτησης πελατών (η έρευνα έδειξε ότι οι παράλληλοι εισαγωγείς επισκέπτονται τα καταστήματα εβδομαδιαία και πραγματοποιούν τις παραδόσεις των προϊόντων δύο μέρες μετά την παραγγελιοληψία).

- Τον Μάρτιο του 2003, ο [] στέλεχος πωλήσεων της C-P ABEE εξηγεί στον Διευθυντή του τη δυσκολία για την ανεύρεση κατάλληλων χονδρεμπόρων (μέσω των Ειδικών Συνεργατών), οι οποίοι θα μπορούσαν να διευρύνουν τη διανομή των καλλυντικών προϊόντων της εταιρίας. Συγκεκριμένα αναφέρει: α) για την περιοχή της Δυτικής Ελλάδας «οι χονδρέμποροι της [] επωφελούνται της πολύ έντονης παράλληλης εισαγωγής σε όλες τις κατηγορίες με εξαίρεση των πιάτων» και β) για την περιοχή της [], η παράλληλη αγορά προσφέρει «πολύ χαμηλές τιμές». - Αμέσως μετά, την περίοδο [] 2003, πραγματοποιήθηκαν στο κανάλι των Ειδικών Συνεργατών της C-P ABEE (Ελλάδος) προωθητικές ενέργειες σε διάφορα προϊόντα με σκοπό, μεταξύ άλλων, τη μείωση των παράλληλων εισαγωγών. Κατά τη διάρκεια επισκέψεων πωλητών της C-P ABEE σε καταστήματα κατά την περίοδο υλοποίησης των ως άνω προωθητικών ενεργειών, διαπιστώθηκε ότι «οι ενέργειες αυτές όχι μόνο αυξάνουν σημαντικά την αριθμητική και σταθμισμένη διανομή των προϊόντων μας, αλλά τα καθιστούν πιο ανταγωνιστικά από τις παράλληλες εισαγωγές...». - Στην πανελλαδική συνάντηση των Ειδικών Συνεργατών της C-P ABEE η οποία πραγματοποιήθηκε στις [] 2003 στην Αθήνα, μεταξύ των θεμάτων προς συζήτηση ήταν και οι «Μέθοδοι και τακτικές που πρέπει να εφαρμοστούν,

προκειμένου να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά ο ανταγωνισμός των εταιριών, [redacted], Παράλληλων Εισαγωγών». Επιπλέον, το ζήτημα «... παράλληλες εισαγωγές και τα προβλήματα που δημιουργούν» τέθηκε ως ένα από τα τέσσερα «σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζουν σήμερα οι συνεργάτες» της C-P ABEE. - Σε επιστολή του [redacted] υπευθύνου Πωλήσεων της C-P ABEE (Ελλάδος) προς τους Ειδικούς Συνεργάτες, με θέμα την εμπορική πολιτική του έτους 2004, αναφέρεται ότι «αποφασίσαμε να ενισχύσουμε την διάθεση δωρεάν εμπορευμάτων προς εσάς με σημαντική έκπτωση [redacted] στην κατηγορία των καλλυντικών προϊόντων μας, ούτως ώστε να πετύχουμε αφενός τον περιορισμό ανάπτυξης των παράλληλων εισαγωγών... και αφετέρου να αναπτύξετε τις πωλήσεις σας...».- Η σημασία του θέματος των παράλληλων εισαγωγών και της εξαιτίας αυτών απώλειας τζίρου για την C-P Ελλάδος προκύπτει και από το έγγραφο αξιολόγησης του [redacted] (νυν Δ/ντη και Νομ. Εκπροσώπου C-P ΜΕΠΕ και τότε Διευθυντή Κατηγορίας Προϊόντων Καθαρισμού Σπιτιού). Πιο συγκεκριμένα, στην αξιολόγηση και στοχοθέτηση («Performance Review») του, για την περίοδο 2004, ένα μέρος της πρόσθετης αμοιβής του [redacted] εξαρτάται από τη συμμετοχή του σε τέσσερις δραστηριότητες ανάπτυξης της εταιρίας, εκ των οποίων η μια αφορά και το παράλληλο εμπόριο. Συγκεκριμένα στους στόχους του αναφέρεται: «Οι πωλήσεις της CP Ελλάδος σε όγκο υποφέρουν από την αύξηση των προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας, των εκπτώτικών αλυσίδων και των παράλληλων εισαγωγών. Ένα νέο, ολιστικό πλάνο εμπορικών δραστηριοτήτων πρέπει να αναπτυχθεί έως τον [redacted] 2004, ώστε να επαναπροσδιοριστούν η τιμολογιακή πολιτική, οι προωθητικές ενέργειες, η διαφήμιση και το κωδικολόγιο – γκάμα των προϊόντων με σκοπό να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά η ως άνω νέα πραγματικότητα της αγοράς ...».

- Από ηλεκτρονικό αρχείο και σχετικό έγγραφο που λήφθηκε κατά τον επιτόπιο έλεγχο στις εταιρίες C-P, προκύπτει ότι στις [redacted] 2004 πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα αξιολόγηση της πορείας των πωλήσεων της C-P ABEE (Business Review). Στον πίνακα αποδεκτών («distribution list») των όσων συζητήθηκαν στη συνάντηση («minutes») περιλαμβάνονται – πλέον των

στελεχών της ελληνικής διοίκησης - 14 διεθνή στελέχη, εκ των οποίων 7 από τη μητρική εταιρία («[redacted]», συμπεριλαμβανομένου και του ιδίου του Προέδρου της αμερικάνικης μητρικής εταιρίας [redacted]) και 7 από το Επιχειρησιακό Ευρωπαϊκό Διαμέρισμα («European Division» συμπεριλαμβανομένου και του ιδίου του Προέδρου της περιοχής της Ευρώπης, [redacted]). Στην εν λόγω παρουσίαση, αναφέρεται ότι υπάρχει σημαντική μείωση της αξίας των αγορών όπου δραστηριοποιείται η εταιρία το 2004, εξαιτίας των παράλληλων εισαγωγών ειδικά στις κατηγορίες στοματικής και προσωπικής υγιεινής/καλλυντικών, αλλά και των παράλληλων εισαγωγών, των εκπτώτικων αλυσίδων και των έντονων προσφορών στην κατηγορία των προϊόντων σπιτιού («A significant value dilution of our markets across the board. In Oral and PCP due to Parallel Imports. In HPs, due to Parallel imports, Hard Discounters and Heavy promo activity»). Περαιτέρω, στην ενότητα των γενικών σχολίων στα πρακτικά της ως άνω συνάντησης («minutes», ενότητα «overall»), παρουσιάζεται λίστα με σχόλια και παρατηρήσεις που έγιναν από το Ευρωπαϊκό Επιχειρησιακό Διαμέρισμα (Division), μεταξύ των οποίων αναφέρεται η οδηγία «Πρέπει να γίνετε πιο επιθετικοί, στο χειρισμό/αντιμετώπιση των παράλληλων εισαγωγών» («The summary of comments and observations made by Division, is the following:....Need to become more aggressive, in dealing with parallel imports»). Στις παρατηρήσεις που αφορούν στο Τμήμα Μάρκετινγκ αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι «η CP Ελλάδος αντιμετωπίζει θέμα παράλληλων εισαγωγών σε σχετικά μεγάλη κλίμακα, η οποία πρέπει να μετρηθεί και να αξιολογηθεί. Τα εισαγόμενα προϊόντα προέρχονται από την Ευρώπη ή από άλλες περιοχές π.χ. Ασία, Αφρική....Η CP θα προωθήσει μια έκθεση (report) – για το εν λόγω θέμα στο Ευρωπαϊκό Επιχειρησιακό Διαμέρισμα (Division) και θα έρθει σε επαφή με τις αντίστοιχες χώρες, ώστε να διευθετήσει το θέμα» («CP Greece to forward a report to Division, and contact corresponding countries, to manage the issue»). Αντίστοιχα, στις παρατηρήσεις που αφορούν στο Τμήμα Πωλήσεων (και συγκεκριμένα την εξέλιξη πωλήσεων) αναφέρεται ότι πρέπει να «τεκμηριωθούν/καταγραφούν οι περιπτώσεις παράλληλων εισαγωγών και να

γίνει παρακολούθηση, [σε συνεργασία] με τις εμπλεκόμενες θυγατρικές», καθώς και να «αξιολογηθεί η πρόσθετη αρνητική επίπτωση στις πωλήσεις που έχει προκαλέσει ο κατακλυσμός παράλληλων εισαγωγών» («Document Parallel import cases and follow up, with the subsidiaries involved. Access the incremental negative sales impact, caused by surge, in parallel imports»). - Από τα ευρήματα του επιτόπιου ελέγχου της ΓΔΑ, προκύπτει ότι – σε συνέχεια της προαναφερόμενης συνάντησης – πραγματοποιήθηκαν:(α) στις [] [] 2004 συνάντηση των στελεχών της C-P ABEE (Ελλάδος) και C-P Ιταλίας με θέμα το παράλληλο εμπόριο και (β) τον [] του 2004 αποστολή προς το Ευρωπαϊκό Επιχειρησιακό Διαμέρισμα (Division) παρουσίασης – τεκμηρίωσης της κατάστασης του παράλληλου εμπορίου στην Ελλάδα. Πιο συγκεκριμένα: -Η συνάντηση των στελεχών της C-P ABEE (Ελλάδος) και C-P Ιταλίας με θέμα το παράλληλο εμπόριο, (Meeting Parallel Import Italy-Greece) πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα στις [] 2004, παρουσία του Γενικού Διευθυντού της πρώτης, [], καθώς και των στελεχών της δεύτερης: [] (Γενικός Διευθυντής), [] (Διευθυντής Πωλήσεων), [] (Υπεύθυνος Πωλήσεων για το κανάλι του Χονδρεμπορίου) . Σύμφωνα με την εν λόγω παρουσίαση , προκύπτει ότι α) το πρόβλημα των παράλληλων εισαγωγών έχει 5ετή ιστορία και ανοδική τάση, β) αφορά προϊόντα διάφορων εταιριών - σήματα (π.χ. []) και από διάφορες χώρες προέλευσης (μεταξύ των οποίων και η Ανατολική Ευρώπη και η Ιταλία), γ) λίγοι Ιταλοί εξαγωγείς ευθύνονται για τις παράλληλες εισαγωγές και οι οποίοι έχουν ισχυρότερους δεσμούς με την Ελλάδα και δ) οι διαφορές τιμής μεταξύ ελληνικών και παράλληλα εισαγόμενων προϊόντων είναι της τάξεως του [] []%. Ακολουθεί συγκριτικός πίνακας μεταξύ των τιμών C-P ABEE (Ελλάδας) και C-P Ιταλίας για 26 συγκεκριμένα προϊόντα - κωδικούς, με τίτλο «Τεράστιες διαφορές τιμής μεταξύ Ιταλίας και Ελλάδας» («Huge price gaps between Italy and Greece»), από όπου προκύπτει ότι και στα 26 προϊόντα οι τιμές στην Ιταλία είναι σημαντικά χαμηλότερες από την Ελλάδα. Στην προαναφερόμενη παρουσίαση , περιλαμβάνεται και πίνακας με ονομαστική λίστα 14 πελατών της C-P Ιταλίας, οι οποίοι εκτιμάται ότι πραγματοποιούν παράλληλες εξαγωγές, με

τίτλο «μεγάλο μέρος του Ιταλικού τζίρου (σ.σ. CP Ιταλίας) γίνεται από τους εξαγωγείς». Στη λίστα αυτή παρουσιάζεται ο κύκλος εργασιών καθενός από τους 14 πελάτες για το 2003, καθώς και ο συνολικός κύκλος εργασιών που πραγματοποίησαν, ο οποίος ανήλθε σε [] ευρώ. Επιπλέον, παρουσιάζεται το τμήμα του κ.ε. καθενός από τους 14 πελάτες που εκτιμάται ότι αφορά εξαγωγές, με τη συνολική εκτίμηση (εξαγωγών) να ανέρχεται στα [] εκ. ευρώ. Ακολουθεί πίνακας με την ίδια λίστα πελατών και τη διαχρονική εξέλιξη του κ.ε. τους, από τον οποίον προκύπτει ότι οι συνολικές πωλήσεις των συγκεκριμένων πελατών βαίνουν μειούμενες. Συγκεκριμένα το 2003 σε σχέση με το 2002 είναι μειωμένες κατά [], ενώ για το 2004 σε σχέση με το 2003 (περίοδο τετραμήνου Ιανουαρίου – Απριλίου) είναι μειωμένες κατά []. Αξίζει να σημειωθεί ότι μόνο τέσσερις (4) από τους πελάτες εμφανίζουν αύξηση στις πωλήσεις τους το 2004 σε σχέση με το 2003. Η μεγαλύτερη αύξηση προέρχεται από τον πελάτη [] και ανέρχεται σε [], ενώ για άλλους δύο (των οποίων οι πωλήσεις αυξάνονται κατά [] και [] αντίστοιχα) υπάρχει σχόλιο δίπλα στα ποσοστά της αύξησης, το οποίο αναφέρει «σταμάτησε τις εξαγωγές το 2003». Η ίδια παρουσίαση, καταλήγει σε λίστα «πιθανών ενεργειών», και ειδικότερα: (α) «Μεγαλύτερος συντονισμός Ιταλίας – Ελλάδας. Οι Ελληνικές προσφορές/προωθητικές ενέργειες να προλαμβάνουν / προηγούνται των Ιταλικών στο κανάλι του Χονδρικού εμπορίου)» [] [] και (β) «Μείωση πωλήσεων οι οποίες συνδέονται με εξαγόμενο όγκο στον πελάτη []. Προσδιορισμός και διαχείριση ανώτατων ορίων / ποσοστώσεων σε κρίσιμα εξαγόμενα σήματα» [] [] []. - Σε συνέχεια της ως άνω συνάντησης μεταξύ στελεχών του ελληνικού και του ιταλικού ομίλων C-P, στις [] 2004, ο Γενικός Διευθυντής της C-P ABEE (Ελλάδος), [], απέστειλε μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στον Πρόεδρο [] και σε άλλα στελέχη του Επιχειρησιακού Ευρωπαϊκού Διαμερίσματος («European Division») με θέμα την εξέλιξη των πωλήσεων το [] 2004. Στο εν λόγω μήνυμα αναφέρεται ότι ενώ

«... οι τρέχουσες στρατηγικές τους και σχέδια [redacted] [redacted] δεν επαρκούν για την αποτελεσματική «αντιμετώπιση» των νέων και επιθετικών ανταγωνιστών τους....», των παράλληλων εισαγωγών, οι οποίες, «...σταδιακά, σταθερά και γρήγορα, μας στερούν τη δυνατότητά να αναπτύξουμε, ένα από τα κύρια στοιχεία της επιχείρησής μας, δηλ. τον όγκο, για τον οποίο δεν υπάρχει πραγματικό υποκατάστατο». (« [redacted] [redacted]

[redacted] Επιπλέον, ενημερώνει ότι «είμαστε πλέον σε θέση να έχουμε συλλέξει σχετικά στοιχεία, που αφορούν στη ραγδαία αύξηση (explosion) των παράλληλων εισαγωγών. Συναντηθήκαμε εδώ στην Αθήνα την περασμένη εβδομάδα με τους [redacted] [redacted] και μελετήσαμε με λεπτομέρεια το θέμα. Προετοιμάζουμε πλήρη έκθεση και θα σταλεί στο Ευρωπαϊκό Επιχειρησιακό Διαμέρισμα (Division) σύντομα. Ωστόσο, μπορούμε ήδη να αναφέρουμε από την αξιολόγηση που κάναμε με τους Ιταλούς συναδέλφους μας και από τις πληροφορίες που συλλέξαμε μέσω Nielsen ότι δείχνουν εντυπωσιακή αύξηση, τη χρονιά που διανύουμε. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, η ετήσια αξία των παράλληλων εισαγωγών στην Ελλάδα, στις κύριες κατηγορίες μας, έχει σταδιακά φτάσει σε επίπεδο περίπου [redacted] ευρώ, σημειώνοντας αύξηση τουλάχιστον [redacted] το 2004. Αυτό, ασφαλώς, αντιστοιχεί σε χαμένες πωλήσεις της CP Ελλάδος». -Ακολούθως, στις [redacted] 2004, ο Γενικός Διευθυντής της C-P ABEE (Ελλάδος) απέστειλε ηλεκτρονικό μήνυμα στους [redacted] (Γενικό Διευθυντή), [redacted] (Διευθυντή Πωλήσεων), [redacted] (Υπεύθυνο Πωλήσεων για το κανάλι του Χονδρεμπορίου) της C-P Ιταλίας με προσχέδιο παρουσίασης του, την οποία προτίθεται να στείλει στο Ευρωπαϊκό Επιχειρησιακό Διαμέρισμα (Division) - όπως είχε συμφωνηθεί [ενν. στη συνάντησή της [redacted] 2004] – και ζητά από τους Ιταλούς σχόλια, αλλαγές και προσθήκες. Στην απάντησή του ο [redacted] αναφέρει ότι η παρουσίαση είναι «ξεκάθαρη και κατανοητή» και ότι «το μόνο διάγραμμα το οποίο θα προσέθετα σχετίζεται με την τάση των Ιταλικών Εξαγωγών, οι οποίες

είναι πτωτικές τα τελευταία χρόνια – τουλάχιστον σε συνολικό επίπεδο – δεδομένων των προσπαθειών μας να μειώσουμε αυτή την ιστορική πρακτική». Σημειώνεται ότι το διάγραμμα το οποίο επισυνάπτει είναι αυτό με τη σύγκριση πωλήσεων των ετών 2002, 2003, 2004 των Ιταλών πελατών (βλ. λίστα 14 πελατών έγγραφο Σχετικό Ε24)).- Στις [] 2004, ο Γενικός Διευθυντής της C-P ABEE ([]) απέστειλε ηλεκτρονικό μήνυμα στον Πρόεδρο [] [] καθώς και σε άλλα στελέχη του Επιχειρησιακού Ευρωπαϊκού Διαμερίσματος («European Division») στο οποίο επισυνάπτεται και παρουσίαση, με θέμα τις παράλληλες εισαγωγές στην Ελλάδα, όπως είχε συμφωνηθεί [ενν. στη συνάντηση της []]. Στο ηλεκτρονικό μήνυμα, μεταξύ άλλων, αναφέρεται ότι «οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται σε αυτή την παρουσίαση βασίζονται σε δικά μας ευρήματα από την τοπική αγορά και αντίστοιχες εκτιμήσεις, σε δεδομένα της Nielsen (όπου αυτό κατέστη δυνατό) και σε σημαντική εισροή πληροφοριών από την CP Ιταλίας, μέσω της συνάντησης που είχαμε μαζί τους ([]) πριν μερικές εβδομάδες στην Αθήνα.. Είναι ενδιαφέρον ότι οι πληροφορίες από την CP Ιταλίας επιβεβαιώνουν τη δική μας κατανόηση του προβλήματος, ως προς την ουσία, την εμβέλεια και τις εκτιμήσεις». Επιπλέον, επισημαίνεται ότι το πρόβλημα «δημιουργείται από μια διαφορά καθαρής τιμής της τάξεως του [] [] της CP Ελλάδος σε σχέση με τη CP Ιταλίας, παρόλο που εισαγωγές προέρχονται επίσης από άλλες χώρες και περιοχές ... Ωστόσο, μέχρι σήμερα, οι παράλληλοι εισαγωγείς [] επωφελοούνται στην ουσία τη διαφορά τιμής ... Είναι προφανές ότι λόγω της τεράστιας διαφοράς τιμών, σε επίπεδο χονδρικής, το πρόβλημα έχει γίνει ιδιαίτερα περίπλοκο και δύσκολο στην επίλυσή του, παρά τη μεγάλη επένδυση χρημάτων από την πλευρά μας. Εφόσον η κατάσταση εξαπλωθεί (πολύ πιθανόν) και/ή επιδεινωθεί περαιτέρω δηλαδή οι παράλληλοι εισαγωγείς [] [], αποφασίσουν να μειώσουν τις τιμές στους καταναλωτές, τότε το θέμα πραγματικά θα γίνει στρατηγικής σημασίας για την CP Ελλάδος, το οποίο θα μπορούσε να επηρεάσει ριζικά τις εμπορικές μας δραστηριότητες και επομένως τη συνολική οικονομική κατάσταση της εταιρίας. Τέλος, έχουμε

Αριθμός απόφασης: 1626/2019

συντάξει ένα λεπτομερές σχέδιο δράσης, ώστε να αντιμετωπίσουμε την κατάσταση, σε συνεργασία με τους Ιταλούς συναδέλφους μας». Σε επισυναπτόμενη παρουσίαση στο εν λόγω ηλεκτρονικό μήνυμα, επιπλέον των όσων ήδη αναφέρθηκαν παραπάνω, επισημαίνεται ότι: α) «μέχρι το 2003, οι παράλληλες εισαγωγές ήταν διασκορπισμένες σε μικρά σούπερ μάρκετ πώλησης προϊόντων χαμηλής ποιότητας και σε μικρά καταστήματα της γειτονιάς. Το 2004 κατάφεραν εκτενή διανομή, σημαντική αύξηση ποικιλίας και έφτασαν στα ράφια των μεγάλων σούπερ μάρκετ», β) «οι Έλληνες παράλληλοι έμποροι ενεργούν είτε ως ενδιάμεσοι (περιπτώσεις χονδρεμπόρων) είτε για λογαριασμό τους (περιπτώσεις λιανεμπόρων π.χ. Ατλάντικ)», γ) «Η Colgate αποτελεί τον ιδανικό στόχο για παράλληλο εμπόριο καθώς έχει i) ισχυρά σήματα και ηγετική θέση στην αγορά ii) μικρό περιθώριο παροχών/εκπτώσεων προς το εμπόριο (gross to net) iii) κοινές ονομασίες προϊόντων/σημάτων και κοινές συσκευασίες και iv) ίδια προϊόντα - ίδιους κωδικούς «SKU sharing με την Ιταλία». Επιπρόσθετα, περιγράφεται «η απειλή την οποία αποτελούν οι παράλληλες εισαγωγές» και συγκεκριμένα ότι «το θέμα ίσως θα γίνει πιο περίπλοκο, όταν οι παράλληλοι εισαγωγείς τυχόν αποφασίσουν να εξαπλώσουν τις πωλήσεις τους μειώνοντας τις τιμές λιανικής σε σχέση με το τοπικό επίπεδο τιμών, δημιουργώντας σημαντική «ντόμινο» επίδραση, η οποία θα οδηγήσει σε ισχυρή ζήτηση από μεγάλους λιανέμπορους και πιθανόν, σε κατάρρευση της τιμής δηλαδή κατά %, την οποία η CP Ελλάδος ίσως δεν μπορεί να αντέξει». Ακολουθεί λίστα με τα πιο διαδεδομένα προϊόντα παράλληλης εισαγωγής στα οποία περιλαμβάνονται οδοντόκρεμες Colgate, αφρόλουτρα Palmolive, καθαριστικά γενικής χρήσης Fabuloso και Azax και καθαριστικά τζαμιών Azax. Επιπλέον, υπάρχει και φωτογραφική απεικόνιση συσκευασιών των πιο συνηθισμένων προϊόντων –κωδικών παράλληλης εισαγωγής, «ανά κατηγορία ανά χώρα προέλευσής τους». Συγκεκριμένα υπάρχουν φωτογραφίες από οδοντόκρεμες Colgate από Ιταλία, καθαριστικά Azax και Fabuloso από Ιταλία, Μαλακτικά Ρούχων Fabuloso και Soflan από Ιταλία και καλλυντικά Palmolive από Ιταλία και Η.Π.Α. Η εκτίμηση των απολεσθεισών πωλήσεων για την C-P ABEE («estimated lost sales»), λόγω

παράλληλων εισαγωγών, υπολογίσθηκε για το έτος 2004 σε [] ευρώ. Από αυτά, το []% περίπου, δηλαδή [] εκ. ευρώ, προέρχονται από την Ιταλία, ενώ μεταξύ των χωρών προέλευσης με μικρούς τζίρους συγκαταλέγονται επίσης, η [] και η []. Το μεγαλύτερο μέρος ([]%) του ποσού των [] ευρώ (παράλληλες εισαγωγές προερχόμενες από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης) πραγματοποιείται σε μικρά σημεία πώλησης («convenience») και το υπόλοιπο σε σούπερ μάρκετ («supers»). Στην ίδια παρουσίαση περιλαμβάνονται πίνακες σύγκρισης καθαρών τιμών C-P ABEE (Ελλάδας) – C-P Ιταλίας. Επιπλέον, περιλαμβάνεται πίνακας σύγκρισης τιμών C-P ABEE (Ελλάδος) με παράλληλους εισαγωγείς. Συγκεκριμένα, σε πίνακα 30 προϊόντων - κωδικών διάφορων κατηγοριών (οδοντόκρεμες, καθαριστικά κ.λπ.) και με το δείκτη 100 να ορίζεται η χονδρική τιμή της C-P ABEE (Ελλάδος) το Φεβρουάριο 2004, οι τιμές των τοπικών παράλληλων εισαγωγέων στην αγορά κυμαίνονται αντίστοιχα από 40 έως 88 για την [], από 29 έως 68 για την [] και από 24 έως 37 για την []. Επίσης, παρουσιάζεται, με τη μορφή λίστας, η εκτίμηση της C-P Ιταλίας για το ποιοι πελάτες της δραστηριοποιούνται και ως παράλληλοι εξαγωγείς (ονομαστική λίστα 14 πελατών της C-P Ιταλίας). Στην ανακεφαλαίωση των ευρημάτων της παρουσίασης, αναφέρεται ότι οι παράλληλες εισαγωγές αντιστοιχούν στο «περίπου [] του τζίρου της CP Ελλάδος για το έτος 2004 (ή [] ευρώ)», παρουσιάζοντας «εντυπωσιακή αύξηση» της τάξεως του [], σε όλες τις γεωγραφικές περιοχές και ότι αποτελούν «μείζονα στρατηγική απειλή/κίνδυνο για την CP Ελλάδος, καθώς α) μπορεί να επηρεάσει δραστικά τα οικονομικά αποτελέσματα και τους δείκτες της β) να καταστρέψει το δίκτυο χονδρεμπορίου της και γ) να έχει πιθανή παράπλευρη επίδραση στους μεγάλους λιανεμπόρους». Η τελευταία διαφάνεια της παρουσίασης έχει θέμα «Παράλληλες Εισαγωγές - Σχέδιο Δράσης» και περιγράφει τέσσερις ενέργειες για την αντιμετώπιση του προβλήματος των παράλληλων εισαγωγών από Ιταλία: «α) σημαντικά ισχυρότερες εμπορικές ενέργειες/προωθήσεις σε συγκεκριμένες/τακτικές χρονικές περιόδους, ως «προστασία» ενάντια στις παράλληλες εισαγωγές, β) συναντήσεις σε επίπεδο διευθυντικών στελεχών με

τους σημαντικότερους τοπικούς παράλληλους εισαγωγείς ώστε να πειστούν να ξανά- αρχίσουν την αγορά προϊόντων από την C-P ABEE (Ελλάδος) και να αναπτυχθεί νέο πλαίσιο συνεργασίας (π.χ. ετήσια συμφωνία, πλάνο ανάπτυξης, κίνητρα), γ) καλύτερη συνεργασία μεταξύ Ελλάδας – Ιταλίας και ενημέρωση της Ελλάδος για το προωθητικό πλάνο της Ιταλίας και δ) μείωση των πωλήσεων της C-P Ιταλίας, που σχετίζονται με εξαγωγές προϊόντων/όγκου σε όλους τους αναγνωρισμένους χονδρεμπόρους π.χ. [redacted]. Προσδιορισμός και διαχείριση ανώτατων ορίων/ ποσοστώσεων, στα κρίσιμα προϊόντα που εξάγονται». Η στενή συνεργασία των εταιριών C-P Ελλάδας και Ιταλίας για την αντιμετώπιση του προβλήματος των παράλληλων εισαγωγών την επίμαχη χρονική περίοδο επιβεβαιώνεται και από άλλα εσωτερικά έγγραφα που εντοπίστηκαν κατά τον επιτόπιο έλεγχο στα γραφεία της C-P, όπως ηλεκτρονικά αρχεία στον εξυπηρετητή (server) της C-P Ελλάδος με τίτλο «Parallel Defense Plan», που συλλέχθηκε κατά τη διάρκεια του επιτόπιου ελέγχου, και πιο συγκεκριμένα α) μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, με θέμα «Parallel imports action» , του Διευθυντή Πωλήσεων προς συνεργάτες του τον [redacted] 2004, το οποίο αφορά σε επιπλέον προωθητικές ενέργειες προς τους Ειδικούς Συνεργάτες, την περίοδο [redacted] 2004 και β) μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, το οποίο είχε αποστείλει ο Διευθυντής Πωλήσεων προς τον Ειδικό Συνεργάτη της περιοχής Δυτικής Ελλάδας (Αχαΐα- Ηλεία- Νησιά Ιονίου) τον [redacted] 2004 . -Σε Ευρωπαϊκή Συνάντηση Διευθυντών το 2004 (European Management Forum) , η C-P ABEE (Ελλάδος) πρόβαλλε κάποιες από τις διαφάνειες της παρουσίασης που είχε σταλεί στο Ευρωπαϊκό Επιχειρησιακό Διαμέρισμα (Division) (βλ. ανωτέρω), σχετικά με το πρόβλημα των παράλληλων εισαγωγών, τις μεγάλες διαφορές τιμών, τον εκτιμώμενο τζίρο που αντιπροσωπεύει, την «απειλή» για την ελληνική εταιρία, τα προϊόντα παράλληλης εισαγωγής ανά κατηγορία και χώρα προέλευσης κ.λπ. Η ίδια τακτική ακολουθήθηκε και σε παρουσίαση των αποτελεσμάτων της C-P ABEE (Ελλάδος) σε Ευρωπαϊκή Συνάντηση Διευθυντών Μάρκετινγκ στις [redacted] 2004 (European Marketing Directors Workshop, [redacted] 2004). -Εξάλλου, το ζήτημα των παράλληλων εισαγωγών αποτυπώνεται και σε εσωτερικά έγγραφα της

«Ομάδας Εργασίας για τους Ειδικούς Συνεργάτες και το Χονδρικό Εμπόριο (Flyers & Indirect Trade Task Force, Greece)» που είχε συστήσει η C-P ABEE, με στόχο την αξιολόγηση της ανταγωνιστικότητας της εταιρίας στα παραδοσιακά καταστήματα, τη βελτιστοποίηση της εμπορικής της πολιτικής σε αυτά και την ανεύρεση ευκαιριών για μελλοντική ανάπτυξη. Σύμφωνα με την εν λόγω Ομάδα, οι παράλληλες εισαγωγές/εισαγωγείς θεωρούνται ως ένας από τους κύριους ανταγωνιστές των Ειδικών Συνεργατών, βάσει σχετικής ανάλυσης δυνατών/αδύνατων σημείων – ευκαιριών/απειλών (SWOT Analysis). Η παρουσίαση ολοκληρώνεται με πρόταση για στοχευμένη παροχή κινήτρου - προτεινόμενη ενέργεια για το 2005. - Συναφώς, στις κυριότερες ενέργειες της C-P Ελλάδος στα τέλη του 2004 για την επόμενη χρονιά (2005 Key Initiatives) περιλαμβάνεται αναφορά στην «αποτελεσματική αντιμετώπιση των παράλληλων εισαγωγών» μέσω: α) στενής συνεργασίας με την C-P Ιταλίας στα προωθητικά πλάνα, β) πλάνο ανάπτυξης πωλήσεων για τους κυριότερους τοπικούς εισαγωγείς και γ) παρακολούθηση των ενεργειών/πρωτοβουλιών της προαναφερόμενης Ομάδας Εργασίας. -Κατά την αξιολόγηση της πορείας του πελάτη [] από τη C-P ΜΕΠΕ, τον Ιανουάριο 2005 ([]), και στην ενότητα «κωδικολόγιο» (assortment), αναφέρεται α) «Κίνδυνος & Ευκαιρίες: Παράλληλες εισαγωγές από []» β) «Στόχος: εφαρμογή του συμφωνηθέντος κωδικολογίου ανά τύπο καταστήματος – μείωση των παράλληλων εισαγωγών» και γ) «Πλάνο/ Στρατηγική: 1) Αξιολόγηση πορείας πωλήσεων με τον πελάτη, ώστε να μοιραστούμε τα αποτελέσματα και να θέσουμε νέους στόχους και δράσεις – μέχρι 5 Φεβρουαρίου. 2) Βελτιωμένο merchandising – μέχρι τέλος Φεβρουαρίου 3) Επίσκεψη/έλεγχος στα καταστήματα – τέλος Μαρτίου». Ακολουθεί αξιολόγηση της πορείας του [] για το μήνα [] 2005, όπου εμφανίζεται ακριβώς η ίδια αναφορά για τον κίνδυνο και ο ίδιος στόχος με «Πλάνο /Στρατηγική: 1) Επίσκεψη/επιτόπιος έλεγχος στα καταστήματα – μέχρι τέλος [] 2) Αξιολόγηση πορείας πωλήσεων με τον πελάτη, ώστε να μοιραστούμε τα αποτελέσματα και να θέσουμε νέους στόχους και δράσεις – έως μέσα []». Ακολουθεί, τέλος, και τρίτη αξιολόγηση της πορείας του [] τον []

2005, όπου εμφανίζεται και πάλι ακριβώς η ίδια αναφορά για τον κίνδυνο και ο ίδιος στόχος με «Πλάνο /Στρατηγική: 1) Ολοκληρώθηκε επίσκεψη/επιτόπιος έλεγχος στα κατάστημα. Δεν βρέθηκαν επιπλέον παράλληλες εισαγωγές. Υπάρχει ικανοποιητική βελτίωση στα προσφάτως επισκεφθέντα καταστήματα 2) []: Αξιολόγηση πορείας πωλήσεων με τον πελάτη, ώστε να μοιραστούμε τα αποτελέσματα και να θέσουμε νέους στόχους και δράσεις ...» .

-Κατά την αξιολόγηση της πορείας του πελάτη ΚΥΨΕΛΗ από τη C-P ABEE, το 2004 (Kipseli Customer Review) και στην ενότητα «επίτευξη πωλήσεων» στην κατηγορία στοματικής υγιεινής αναφέρεται στους κινδύνους & ευκαιρίες η εξής παρατήρηση: «μείωση στις οδοντόκρεμες λόγω παράλληλων εισαγωγών και στοκαρίσματος το Δεκέμβριο». Επιπρόσθετα, σε ανάλυση δυνατών/αδύνατων σημείων – ευκαιριών/απειλών (SWOT Analysis) που αφορά στην ΚΥΨΕΛΗ τον Ιανουάριο 2005 περιλαμβάνονται – μεταξύ άλλων - στα «Δυνατά Σημεία: Βελτιωμένες σχέσεις συνεργασίας με τα κυριότερα μέλη» και στις «Απειλές: Παράλληλες εισαγωγές (Ατλάντικ)». Επίσης, σε αρχείο με λίστα ευκαιριών/κινδύνων αύξησης/μείωσης τζίρου - σε σχέση με το αρχικό πλάνο και τις εκτιμήσεις - για το έτος 2005 της ΚΥΨΕΛΗ περιλαμβάνονται η εκτίμηση των στελεχών της C-P ΜΕΠΕ (Ελλάδος), ότι η ΑΤΛΑΝΤΙΚ θα προβεί σε παράλληλες εισαγωγές μικρότερης αξίας (κατά [] ευρώ) σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά (2004), επομένως θα αγοράσει από την εταιρία προϊόντα Colgate-Palmolive αντίστοιχης αξίας. Παράλληλα, εκτιμάται ότι για την ΚΥΨΕΛΗ (χωρίς να προσδιορίζεται το μέλος/ τα μέλη του Ομίλου) θα υπάρξει μείωση αγορών από την εταιρία προϊόντων Colgate-Palmolive (λόγω παράλληλων εισαγωγών) αξίας [] ευρώ. -Στην αξιολόγηση της πορείας της εταιρίας τον [] του 2005 (CP Greece, 2005 Mid-year review) το θέμα των παράλληλων εισαγωγών συγκαταλέγεται στα κυριότερα προβλήματα (key issues) της εταιρίας. Το πλάνο ενεργειών για να αντιμετωπιστεί το εν λόγω πρόβλημα περιλαμβάνει τον επαναπροσδιορισμό της εμπορικής πολιτικής του χονδρεμπορίου (Indirect Trade), ώστε να περιλαμβάνει τα ευρήματα διαφόρων project (ενδεικτικά Indirect Trade Mapping, βλ. ανωτέρω) καθώς και παρακολούθηση των ενεργειών/

πρωτοβουλιών της Ομάδας Εργασίας (Task Force βλ. ανωτέρω). -Στο επιχειρησιακό πλάνο του καναλιού χονδρεμπορίου (Indirect trade) της C-P ΜΕΠΕ (Ελλάδος) για το έτος 2006, που συντάσσεται στα τέλη 2005, αναφέρεται αύξηση των παράλληλων εισαγωγών και συγκεκριμένα: «Αύξηση παράλληλων εισαγωγών: Εντυπωσιακή αύξηση (κατ' εκτίμηση) το πρώτο εξάμηνο του 2005, σε όλες τις γεωγραφικές περιοχές... Σημαντική απειλή για τη CP Ελλάδος, ειδικά για το χονδρεμπόριο (Indirect trade)». -Σε ηλεκτρονικό μήνυμα του υπευθύνου πωλήσεων της C-P ΜΕΠΕ (Ελλάδος) , προς τους Ειδικούς Συνεργάτες της με θέμα «εμπορική πολιτική 2006», στο οποίο περιγράφονται οι τακτικές που πρέπει να ακολουθηθούν ανά κατηγορία πελατών, αναφέρεται μεταξύ άλλων «Όμιλοι Αγορών : ... Υλοποιούμε κιβωτιακή παροχή της τάξεως του % (δωρεάν προϊόν)... Σημείωση: Είναι προφανές ότι πελάτες σας των παραπάνω ομίλων που αγοράζουν από παράλληλη ή άλλη πηγή, αφήνονται στη δική σας διακριτική εξουσία να μειώσετε ή να μην αποδώσετε δωρεάν προϊόντα». -Στο στρατηγικό πλάνο της εταιρίας για την τριετία 2006-2008 που αποστέλλεται μέσω ηλεκτρονικού μηνύματος στις 2005 από υπευθύνους της C-P ΜΕΠΕ (Ελλάδας) προς τους συναδέλφους τους στην Ευρώπη περιλαμβάνεται μεταξύ άλλων η εξής εκτίμηση: «Τάσεις πελατών: Η παράλληλη αγορά θα αυξηθεί περαιτέρω και θα φτάσει το % του τζίρου μας μέχρι το 2008». -Από χειρόγραφες σημειώσεις στην ατζέντα του (νυν Δ/ντή και Νομ. Εκπρόσωπος C-P ΜΕΠΕ), οι οποίες ελήφθησαν κατά τον επιτόπιο έλεγχο, προκύπτει ότι στις 2007, κατά την παρουσίαση του Επιχειρησιακού πλάνου της Ιταλίας για την επόμενη χρονιά («Italy BR»: Italy business review), και σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή («GM») της Ιταλίας, η Ιταλία πρέπει να προϋπολογίσει «μηδέν» στην «έκθεση» στην παράλληλη αγορά («»). Επίσης, σύμφωνα με τις σημειώσεις του (νυν Δ/ντης και Νομ. Εκπρόσωπος C-P ΜΕΠΕ), κατά τη διάρκεια της παρουσίασης του Διευθυντή Πωλήσεων της Ιταλίας υπάρχει παρέμβαση - οδηγία του Προέδρου του Επιχειρησιακού Ευρωπαϊκού Διαμερίσματος σύμφωνα με το οποίο οι

παράλληλες εξαγωγές πρέπει από [] ευρώ που είναι στο διάστημα [] 2007 να μηδενιστούν την επόμενη χρονιά []. -Κατά τη χρονική περίοδο 2003 έως και 2008, σε παρουσιάσεις της CP Ελλάδος που αφορούν στην αξιολόγηση της πορείας των εταιριών C-P τα εν λόγω έτη («Business Review/Midyear Review») υπάρχουν εκτενείς αναφορές στα κυριότερα προβλήματα «key issues» για κάθε χρονική περίοδο. Επισημαίνεται ότι σε καμία από αυτές τις παρουσιάσεις, δεν αναφέρονται προβλήματα εισαγόμενων προϊόντων, για το λόγο ότι δεν είναι σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία. -Στην αξιολόγηση της πορείας των πωλήσεων των [] στα μέσα του 2010 από τη C-P ΜΕΠΕ και συγκεκριμένα στην παράγραφο των «απειλών» της ανάλυσης δυνατών/αδύνατων σημείων – ευκαιριών/απειλών (SWOT Analysis) των [], αναφέρεται το θέμα της αύξησης των παράλληλων εισαγωγών. Ακολουθεί λίστα με πέντε προβλήματα («issues») για τους [], μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται και οι «παράλληλες εισαγωγές ([])». -Από ηλεκτρονικό αρχείο και σχετικό έγγραφο που λήφθηκε κατά τον επιτόπιο έλεγχο στις εταιρίες C-P, προκύπτει ότι ο περιορισμός των παράλληλων εισαγωγών ήταν μια από τις «ιδέες» που παρουσίασαν στελέχη της C-P Ελλάδος, το 2010, για ανάπτυξη πωλήσεων βραχυπρόθεσμα και με εύκολο τρόπο. Συγκεκριμένα αναφέρεται: «Βραχυπρόθεσμα / εύκολες νίκες» («short term/quick wins»): «Να κυνηγήσουμε τη δραστηριότητα των παράλληλων εισαγωγών μέσω α) Πραγματοποίησης ανάλυσης και εύρεσης λύσης β) Ανταγωνισμού στην τιμή και γ) «Κλείσιματος» σημείων εισόδου».

11. Επειδή, τελικά η Επιτροπή συνήλθε σε διάσκεψη την 1η Απριλίου 2015, η οποία συνεχίστηκε την 21η Απριλίου 2015 και ολοκληρώθηκε την 27η Απριλίου 2015 και έκρινε ομόφωνα ότι οι θυγατρικές εταιρίες «COLGATE PALMOLIVE (HELLAS) A.B.E.E.» και «Colgate – Palmolive Εμπορική (Ελλάς) Μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε.» (όμιλος C-P), υπέπεσαν σε παράβαση των άρθρων 1 και 2 Ν 703/1977 κατά την περίοδο 1999 - 2008, αφενός, με τη σύναψη εξ αντικειμένου περιοριστικών του ανταγωνισμού

συμφωνιών, με την έννοια της παρεμπόδισης παράλληλων εισαγωγών στην ελληνική επικράτεια στις σχετικές αγορές που δραστηριοποιούνται, και αφετέρου, με την καταχρηστική επιβολή και συμπερίληψη της επίμαχης ρήτρας στις συμβάσεις με πελάτες τους στη σχετική αγορά καθαριστικών για γυάλινες επιφάνειες (τζάμια), στο πλαίσιο ενός συνολικού, κεντρικού σχεδίου για τον έλεγχο των παράλληλων εισαγωγών στην ελληνική επικράτεια από το εξωτερικό (ιδίως από την Ιταλία). Περαιτέρω, κατά την κρίση της Επιτροπής, ο όμιλος C-P κατά την περίοδο 1999 – 2008, εκπόνησε ένα συνολικό, κεντρικό σχέδιο με αντικείμενο τον περιορισμό των παράλληλων εισαγωγών προϊόντων C-P από άλλες χώρες (και ιδίως την Ιταλία) στην ελληνική επικράτεια, όπου επικρατούσαν υψηλότερες τιμές. Κατά την ΕΑ στο σχέδιο αυτό εντάσσεται και η συμπερίληψη συμβατικών ρητρών με αντικείμενο τον περιορισμό/παρεμπόδιση των παράλληλων εισαγωγών στις συμφωνίες των ελληνικών θυγατρικών C-P με πελάτες τους, οι οποίες εφαρμόστηκαν και επεκτάθηκαν σταδιακά από ομίλους αγορών σε μεγαλύτερες αλυσίδες σούπερ μάρκετ (κατ' αντιστοιχία με τις μεταβαλλόμενες τότε συνθήκες στην αγορά), λαμβάνοντας ιδίως υπόψη την ταυτότητα αντικειμένου, την κοινή στόχευση, τη χρονική αλληλουχία και τη συστηματική τους ακολουθία με άλλες δράσεις του κεντρικού αυτού σχεδίου, καθώς και την εν γένει συμπληρωματικότητά τους, όπως αυτή προκύπτει ευθέως από εσωτερικά έγγραφα των ίδιων των ελεγχόμενων. Η ΕΑ συμπέρανε ότι, όλες οι προαναφερόμενες ενέργειες, στο πλαίσιο του κεντρικού σχεδίου, σχεδιάστηκαν και εφαρμόστηκαν συντονισμένα από τις ελληνικές και ιταλικές θυγατρικές C-P, με την άμεση και ενεργή καθοδήγηση, εμπλοκή και γνώση τόσο του Ευρωπαϊκού Επιχειρησιακού Διαμερίσματος της C-P, όσο και της προσφεύγουσας αμερικάνικης μητρικής C-P. Η ΕΑ επισημαίνει επικουρικά, ότι οι οργανωτικές σχέσεις μητρικής και ελληνικών θυγατρικών κατατείνουν επίσης στο ίδιο συμπέρασμα: ανώτατα διοικητικά στελέχη (π.χ. θέση Αντιπροέδρου ή Γενικού Διευθυντή) των μητρικών εταιριών κατείχαν θέσεις στα ΔΣ των ελληνικών θυγατρικών (π.χ. θέση Συμβούλου, Διαχειριστή) , ενώ και το αντικείμενο των δραστηριοτήτων τους ταυτίζεται. (Βλ. σχετικά παράρτημα 2 της υπ' αριθ. 4937/3.7.2014 εισήγησης, σύμφωνα με το οποίο η μητρική εταιρία

Αριθμός απόφασης: 1626/2019

ήταν επίσης εμπλεκόμενη στην επιχειρησιακή διαχείριση της C-P ABEE μέσω της παρουσίας ανώτερων στελεχών του Ομίλου COLGATE PALMOLIVE στα ΔΣ της C-P ABEE και της C-P ΜΕΠΕ). Σχετικά αναφέρεται ότι ο [redacted], μέλος του ΔΣ της κατά την περίοδο 2003 κατείχε επίσης τη θέση VP, Associate General Counsel-Europe, η [redacted] μέλος του ΔΣ κατά την περίοδο 2004-2005 ήταν επίσης VP, Colgate Europe το 2004 και στη συνέχεια το 2005 VP, Colgate Europe/South Pacific, ενώ ο [redacted] μέλος του ΔΣ κατά τα έτη 2006-2007 ήταν κατά την ίδια περίοδο και VP & GM Colgate-Iberia. Τέλος, σημειώνεται ότι και ο [redacted] ένας εκ των Διαχειριστών της ΜΕΠΕ κατά τα έτη 2005-2007 ήταν VP Colgate-Europe τουλάχιστον κατά τα έτη 2003-2005. Κατά την κρίση της ΕΑ, στην κρινόμενη περίπτωση οι ελληνικές θυγατρικές C-P ABEE και C-P ΜΕΠΕ λειτουργούσαν ενιαία, λαμβάνοντας υπόψη αφενός, τις μεταξύ τους οργανωτικές, οικονομικές και νομικές σχέσεις και αφετέρου, τη συνδρομή συμφέροντος πραγματικού ελέγχου της πρώτης επί της δεύτερης. Για τους λόγους αυτούς, η Επιτροπή αποφάσισε ομόφωνα, όσον αφορά τις θυγατρικές εταιρίες του ομίλου C-P, και κατά πλειοψηφία όσον αφορά την προσφεύγουσα μητρική εταιρία, να τους επιβάλλει εις ολόκληρόν: α) πρόστιμο ποσού 8.671.267 ευρώ για παραβίαση των διατάξεων των άρθρων 1 του ν. 703/1977 περί ελεύθερου ανταγωνισμού, του άρθρου 81 ΣυνθΕΚ, και νυν 101 ΣΛΕΕ, με την συμμετοχή τους σε απαγορευμένη συμφωνία για τον περιορισμό/παρεμπόδιση των παράλληλων εισαγωγών προϊόντων COLGATE PALMOLIVE στην ελληνική επικράτεια και β) πρόστιμο ποσού 747.518 ευρώ για παραβάσεις του άρθρου 2 του ν. 703/1977 και άρθρο 82 ΣυνθΕΚ, και νυν 102 ΣΛΕΕ περί κατάχρησης δεσπόζουσας θέσης, με τη θέσπιση και διατήρηση εκ μέρους τους, του συμβατικού όρου περιορισμού των παράλληλων εισαγωγών σε συμβάσεις με πελάτες τους στη σχετική αγορά καθαριστικών για γυάλινες επιφάνειες (τζάμια) στην ελληνική επικράτεια.

12. Επειδή, με την κρινόμενη προσφυγή προβάλλεται, μεταξύ άλλων, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι ακυρωτέα διότι η ΕΑ εσφαλμένα ερμηνεύοντας και εφαρμόζοντας τους κανόνες περί δευτερογενούς ευθύνης της

μητρικής εταιρίας για παραβάσεις του δικαίου του ανταγωνισμού εκ μέρους των θυγατρικών της, κατέληξε στην ευθύνη της προσφεύγουσας ως μητρικής εταιρίας. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι ελλιπής ως προς την απαιτούμενη από την ενωσιακή νομολογία εξέταση και αιτιολογημένη απόρριψη των ισχυρισμών των μερών περί αυτοτελούς επιχειρηματικής δράσης των θυγατρικών εταιριών. Υποστηρίζει ακόμα ότι δεν προέκυψαν από τον φάκελο στοιχεία για την παροχή συγκεκριμένων οδηγιών ή κατευθύνσεων από αυτήν, ως μητρική, προς τις ελληνικές θυγατρικές της, ειδικά για την συμπερίληψη της ρήτρας παρεμπόδισης των παράλληλων εισαγωγών στις συμβάσεις με τους πελάτες τους. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι εσφαλμένα η ΕΑ χαρακτήρισε την συμμετοχή της μέσω ενός δήθεν «κεντρικού σχεδίου» για τον περιορισμό του παράλληλου εμπορίου ως άμεση εμπλοκή και ενεργό συμμετοχή στη διαπιστωθείσα παράβαση θέσπισης συμβατικού όρου περιορισμού των παράλληλων εισαγωγών. Κατά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας η προσβαλλόμενη αναφέρεται σε έγγραφα επικοινωνίας των εταιριών της για να τεκμηριώσει το συμπέρασμα περί αποφασιστικής επιρροής της στις θυγατρικές εταιρίες, χωρίς όμως να γίνεται σαφής διαχωρισμός των εγγράφων που την εμπλέκουν. Κατά τους ισχυρισμούς της, τα έγγραφα που την αφορούν είναι μόνο δύο (σχετικά E8/EBB και E22/E23), ενώ η πλειονότητα των λοιπών εγγράφων αφορούν επικοινωνία των ελληνικών και ιταλικών θυγατρικών της, ή εσωτερικά έγγραφα των ελληνικών θυγατρικών και κατά τούτο, ουδόλως σχετίζονται με την θεμελίωση «γνώσης» της ίδιας για τις επίμαχες ρήτρες των θυγατρικών της. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι αναιτιολόγητα με την προσβαλλόμενη απόφαση απορρίφθηκαν οι ισχυρισμοί των μερών περί αυτοτέλειας των θυγατρικών στην κατάρτιση των ένδικων συμβάσεων. Κατά τη γνώμη της προσφεύγουσας, η ΕΑ δεν έλαβε υπόψη τα προσκομισθέντα στοιχεία από τα οποία αποδεικνύεται η απουσία καθοριστικής επιρροής της επί της εμπορικής πολιτικής των ελληνικών θυγατρικών της. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι ο καταλογισμός του ένδικου προστίμου σε βάρος της δεν έλαβε υπόψη την αρχή της αναλογικότητας και τον αποτρεπτικό χαρακτήρα της παράβασης. Εξάλλου, η καθής με την

έκθεση των απόψεων της υποστηρίζει ότι στην κρινόμενη υπόθεση αποδείχθηκε ότι η προσφεύγουσα μητρική εταιρία άσκησε αποφασιστική επιρροή στη θυγατρική της, με αποτέλεσμα οι πράξεις και η συμπεριφορά της τελευταίας να καταλογίζονται και σε αυτήν. Η καθής υπενθυμίζει ότι στην περίπτωση θυγατρικής που ελέγχεται κατά 100% από τη μητρική της, υπάρχει μαχητό τεκμήριο περί της άσκησης αποφασιστικής επιρροής επί της συμπεριφοράς της θυγατρικής. Κατά την καθής δεν καταλείπεται αμφιβολία ότι η γενικότερη πολιτική του ομίλου επιδρούσε αποφασιστικά στην εμπορική πολιτική των ελληνικών θυγατρικών και θεωρεί ότι η συμπερίληψη των ένδικων ρητρών στις συμβάσεις που συνήψαν αυτές ήταν άρρηκτα συνδεδεμένη με το κεντρικό σχέδιο περιορισμού του παράλληλου εμπορίου.

13. Επειδή, με βάση όσα προεκτέθησαν, το Δικαστήριο λαμβάνει υπόψη ότι: α) Ο τυχόν καταλογισμός της ευθύνης για διαπιστωθείσα παράβαση σε μητρική επιχείρηση εγείρει συχνά ζητήματα που σχετίζονται με τη θεμελιώδη αρχή της αυτοτέλειας του νομικού προσώπου, της προσωπικής ευθύνης της επιχείρησης (προσωποπαγής χαρακτήρας της ευθύνης βάσει του κυρωτικού χαρακτήρα των μέτρων που επιβάλλονται) και την αρχή της ίσης μεταχείρισεως, καθώς και την αρχή της ασφάλειας δικαίου (ΔΕΕ c-322/07, c-327/07, c-338/07). Έχει επίσης κριθεί, ότι ο καθολικός ή ο πολύ υψηλός βαθμός κεφαλαιουχικής συμμετοχής ενός προσώπου σε κάποιο νομικό πρόσωπο δεν επαρκεί ώστε να θεμελιωθεί η άρση της αυτοτέλειας του νομικού προσώπου σε περίπτωση ευθύνης του φορέα του. Σε κάθε περίπτωση η άρση της αυτοτέλειας της νομικής προσωπικότητας, γίνεται με φειδώ, με εξαίρεση ειδικές περιπτώσεις όπως χρήση της θυγατρικής ως εντολοδόχου ή ως απλού εργαλείου ή παραρτήματος της μητρικής, αντιπροσώπευση ή ευθύνη του προστήσαντος (μητρικής) για αδικοπραξίες του προστηθέντος (θυγατρικής), θεωρία του alter ego και ανεπαρκή κεφαλαιοδότηση της θυγατρικής προκειμένου για την ικανοποίηση τρίτων δανειστών κλπ. β) στο ενωσιακό δίκαιο, μία μητρική εταιρία ευθύνεται για τη διαπιστωθείσα παράβαση του δικαίου του ανταγωνισμού όταν η ίδια έχει παραβιάσει τους σχετικούς κανόνες,

αναπτύσσοντας ταυτόχρονα με τη θυγατρική της αντίστοιχη συμπεριφορά, ή έχει συντελέσει με ενέργειες στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση της παράνομης συμπεριφοράς της θυγατρικής, ή όταν η θυγατρική δεν διαθέτει αυτονομία κατά τη λήψη αποφάσεων σχετικών με την επιχειρηματική συμπεριφορά της στην αγορά, αλλά ενεργεί υπό τις οδηγίες της μητρικής, η οποία διατηρεί άμεσο και σημαντικό οικονομικό συμφέρον για άσκηση πραγματικού ελέγχου στις δραστηριότητες της θυγατρικής, ή απολαμβάνει τα ωφέληματα από την παράνομη συμπεριφορά της θυγατρικής, ακόμη και αν δεν έχει αναπτύξει η ίδια θετική συμπεριφορά προς την κατεύθυνση της παράβασης. (ΔΕΕ 12/2009 με περαιτέρω παραπομπές σε ΔΕΕ C-65/2002 και 72/2002 ThyssenKrupp Stainless GmbH σκ. 82 - 84 και C-49/1992 Anic Partecipazioni SpA σκ. 78. ΔΕΕ 11/2013 και Whish R & Bailey D., Competition Law, 7th ed., Oxford University Press, 2012, p. 95 – 97). γ) εξάλλου, κατά πάγια νομολογία του ΔΕΕ, η παραβατική κατά το δίκαιο του ανταγωνισμού συμπεριφορά θυγατρικής εταιρίας, μπορεί να καταλογιστεί στη μητρική της ιδίως, σε περίπτωση που η θυγατρική, μολονότι έχει χωριστή νομική προσωπικότητα, δεν καθορίζει αυτοτελώς τον τρόπο κατά τον οποίο ενεργεί στην αγορά, αλλά εφαρμόζει κατ' ουσία τις οδηγίες της μητρικής εταιρίας, λόγω των οικονομικών, οργανωτικών και νομικών σχέσεων που συνδέουν τις δύο αυτές νομικές οντότητες (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις 12-7/2018 ΔΕΚ T-419/2014, της 14ης Ιουλίου 1972, Imperial Chemical Industries κατά Επιτροπής, 48/69, EU:C:1972:70, σκέψεις 131 έως 133, της 25ης Οκτωβρίου 1983, AEG-Telefunken κατά Επιτροπής, 107/82, EU:C:1983:293, σκέψεις 49 έως 53, της 11ης Ιουλίου 2013, Team Relocations κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-444/11 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2013:464, σκέψη 157, καθώς και της 17ης Σεπτεμβρίου 2015, Total κατά Επιτροπής, C-597/13 P, EU:C:2015:613, σκέψη 35). Αυτό συμβαίνει, διότι, σε μια τέτοια περίπτωση, η μητρική εταιρία και η θυγατρική της αποτελούν μέρος μιας οικονομικής μονάδας και, συνεπώς, ενιαία επιχείρηση κατά την έννοια του δικαίου του ανταγωνισμού της Ένωσης (απόφαση της 11ης Ιουλίου 2013, Team Relocations κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-444/11 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2013:464, σκέψη 157). δ) για να διαπιστωθεί αν μια θυγατρική εταιρία

Αριθμός απόφασης: 1626/2019

καθορίζει αυτοτελώς τη συμπεριφορά της στην αγορά, η ΕΑ οφείλει καταρχήν να συνεκτιμά όλα τα κρίσιμα στοιχεία που αφορούν τους οργανωτικούς, οικονομικούς και νομικούς δεσμούς μεταξύ της θυγατρικής και της μητρικής εταιρίας, τα οποία ενδέχεται να διαφέρουν ανάλογα με την περίπτωση και τα οποία, επομένως, δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο εξαντλητικής απαρίθμησης (ΔΕΕ c-407/2008 Κнауφ κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Συλλ. Ι – 6375) σκ. 100). ε) κατ' επίσης πάγια νομολογία, στην ειδική περίπτωση που μητρική εταιρία κατέχει το 100% του κεφαλαίου της θυγατρικής που έχει διαπράξει παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού της Ένωσης, αφενός, η μητρική εταιρία είναι σε θέση να ασκεί αποφασιστική επιρροή επί της συμπεριφοράς της θυγατρικής αυτής και, αφετέρου, υφίσταται μαχητό τεκμήριο ότι η εν λόγω μητρική εταιρία πράγματι ασκεί αποφασιστική επιρροή επί της συμπεριφοράς της θυγατρικής της (βλ., συναφώς, απόφαση της 10ης Σεπτεμβρίου 2009, Akzo Nobel κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-97/08 P , EU:C:2009:536 , σκέψη 60 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, c-286/98). στ) στην περίπτωση αυτή, αρκεί να αποδείξει η Επιτροπή ότι η μητρική εταιρία κατέχει το σύνολο του κεφαλαίου μιας θυγατρικής προκειμένου να συναχθεί ότι η μητρική ασκεί αποφασιστική επιρροή επί της εμπορικής πολιτικής της θυγατρικής. Στη συνέχεια, η Επιτροπή μπορεί να θεωρήσει ότι η μητρική εταιρία ευθύνεται εις ολόκληρόν για την καταβολή του προστίμου που επιβλήθηκε στη θυγατρική, εκτός εάν η μητρική εταιρία, στην οποία απόκειται να ανατρέψει το τεκμήριο αυτό, προσκομίσει επαρκή στοιχεία ικανά να αποδείξουν ότι η θυγατρική της ενεργεί αυτοτελώς στην αγορά (βλ. απόφαση της 10ης Σεπτεμβρίου 2009, Akzo Nobel κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-97/08 P , EU:C:2009:536, σκέψη 61 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). ζ) σε κάθε περίπτωση ο καταλογισμός της ευθύνης για διαπιστωθείσα παράβαση σε μητρικές επιχειρήσεις, συνιστά διακριτική ευχέρεια της εθνικής αρχής ανταγωνισμού (c-125/2007, c- 133/2007, c-135/2007), ενώ οι όροι και οι προϋποθέσεις για τον καταλογισμό τυχόν ευθύνης στην μητρική εταιρία, παρουσιάζουν σημαντικές αποκλίσεις στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών, εξαιτίας της αρχής της διαδικαστικής/δικονομικής αυτονομίας και της

Αριθμός απόφασης: 1626/2019

θεμελιώδους αρχής της προσωπικής ευθύνης για παραβάσεις του δικαίου του ανταγωνισμού, που αναγνωρίζεται και στο ενωσιακό δίκαιο (ΔΕΕ c-65/2002, c-72/2002, c-322/2007, c-327/2007, c-338/2007). η) κατ' ακολουθία, ο αυτόνομος ή μη χαρακτήρας της συμπεριφοράς της θυγατρικής, εάν, δηλαδή, η θυγατρική εταιρία καθορίζει αυτοτελώς την εμπορική της πολιτική ή εάν η μητρική της εταιρία ασκεί καθοριστική επιρροή σε αυτή, θα πρέπει να εξετάζεται σε κάθε περίπτωση και υπό το πρίσμα όλων των κρίσιμων στοιχείων που αφορούν τις οργανωτικές, οικονομικές και νομικές σχέσεις μεταξύ της θυγατρικής και της μητρικής εταιρίας. θ) για την απόδοση ευθύνης σε μητρική εταιρία, της συμπεριφοράς της θυγατρικής, λαμβάνονται ως κριτήρια αφενός, η έλλειψη αυτονομίας της θυγατρικής κατά τη λήψη συναφών αποφάσεων, εξαιτίας της τήρησης, από όλες τις ουσιώδεις απόψεις, των οδηγιών της μητρικής της και αφετέρου, οι οικονομικοί και νομικοί δεσμοί που συνδέουν τις δύο εταιρίες (βλ. ενδεικτικά ΔΕΕ 48/69 Imperial Chemical Industries σκ. 132 επ, ΔΕΕ 52/1969 Geigy σκ. 44 επ., ΔΕΕ 107/1982 AEG, σκ. 49 επ.). ι) σημειώνεται ακόμα ότι, για να καταλογιστεί η συμπεριφορά θυγατρικής εταιρίας στη μητρική, δεν αρκεί να διαπιστώσει απλώς η Επιτροπή ότι η μητρική εταιρία είναι σε θέση να ασκήσει αποφασιστική επιρροή επί της συμπεριφοράς της θυγατρικής της, αλλά πρέπει επίσης να εξακριβωθεί εάν πράγματι έχει ασκηθεί τέτοια επιρροή αυτή (βλ. ΔΕΚ 12-7/2018, αποφάσεις της 26ης Σεπτεμβρίου 2013, El du Pont de Nemours κατά Επιτροπής, C-172/12 P). ια) σημειώνεται ακόμα, ότι η ένταξη δυο εταιριών σε μια «ενιαία οικονομική οντότητα» κατά την έννοια του δικαίου του ανταγωνισμού δεν επαρκεί για τον καταλογισμό ευθύνης σε μητρική επιχείρηση για διαπιστωθείσα παράβαση που διέπραξε η θυγατρική της, αλλά πρέπει να συμπληρώνεται από ικανό αριθμό πραγματικών προϋποθέσεων που καταδεικνύουν την έλλειψη νομικής ή πραγματικής δυνατότητας αυτόνομης λήψης αποφάσεων της θυγατρικής στη βάση οικονομικών / επιχειρηματικών και οργανωτικών κριτηρίων και τη συνδρομή συμφέροντος πραγματικού ελέγχου της πρώτης επι της δεύτερης (απόφαση c-407/2008 Knauf κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Συλλ. – Ι – σ. 375). ιβ) στην κρίνόμενη υπόθεση η ΕΑ απέδωσε ευθύνη στην προσφεύγουσα απώτερη μητρική εταιρία για τις δραστηριότητες

των ελληνικών θυγατρικών της, καθώς έκρινε ότι από τα στοιχεία επικοινωνίας μεταξύ αυτής και των ελληνικών θυγατρικών εταιριών της, είτε απευθείας, είτε διαμέσου του ευρωπαϊκού επιχειρησιακού διαμερίσματος C-P, όπως αυτά συμπληρώνονται από στοιχεία επικοινωνίας από τις εταιρίες αυτές και προς την ιταλική θυγατρική C-P (βλ. ενότητες VI.3, VI.4, VII.7.2 και VII.7.6 της προσβαλλομένης) προκύπτει ότι η προσφεύγουσα μητρική εταιρία C-P συνεισέφερε θετικά στη σύλληψη, στο σχεδιασμό, στην παρακολούθηση και στην υλοποίηση της παράνομης συμπεριφοράς των ελληνικών θυγατρικών (ανεξαρτήτως του ότι η εν λόγω συμπεριφορά δεν εξωτερικεύτηκε ως συμπεριφορά της ίδιας). Η καθής με την προσβαλλόμενη απόφαση κατέληξε ότι δεν καταλείπεται αμφιβολία ότι η προσφεύγουσα απώτερη μητρική C-P είχε άμεση εμπλοκή και γνώση της πολιτικής περιορισμού των παράλληλων εισαγωγών που εφάρμοζαν οι ελληνικές θυγατρικές της, δηλαδή ενεργό συμμετοχή στη διαπιστωθείσα παράβαση. Η ΕΑ υποστηρίζει ότι από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ο σχεδιασμός ενός κεντρικού σχεδίου από τις ελληνικές και τις ιταλικές θυγατρικές C-P με άμεση καθοδήγηση από την προσφεύγουσα απώτερη μητρική εταιρία για τον περιορισμό των παράλληλων εισαγωγών. Κατά την πλειοψηφία των μελών της ΕΑ από τα ανωτέρω στοιχεία επικοινωνίας (βλ. ενότητες V1.3, VI.4, VII.7.2. και VII.7.6) της προσβαλλομένης) καταδεικνύεται η άμεση και ενεργός εμπλοκή της προσφεύγουσας μητρικής στη διαπιστωθείσα παράβαση των ελληνικών θυγατρικών της, ιδίως με την παροχή σχετικών οδηγιών και κατευθύνσεων. ιγ) ότι όμως, αυτό που προέχει να διαπιστωθεί στην προκειμένη περίπτωση - πέρα από την ύπαρξη κεντρικού σχεδιασμού από τον όμιλο CP για την αντιμετώπιση του όποιου επιχειρηματικού προβλήματος (εν προκειμένω παράλληλες εισαγωγές) - είναι η ύπαρξη ή μη αυτοτελούς επιχειρηματικής δράσης των ελληνικών θυγατρικών του ομίλου C-P, η οποία εμπεριέχει και την διαπίστωση της ύπαρξης ή μη αυτοτέλειας στην επιλογή των μεθόδων εμπορικής πολιτικής τους, στο πλαίσιο υλοποίησης του ανωτέρω κεντρικού σχεδιασμού του ομίλου. Πρέπει δηλαδή να ελεγχθεί η ύπαρξη ή μη αποφασιστικής επιρροής της προσφεύγουσας μητρικής στη λήψη των επιχειρηματικών αποφάσεων των ελληνικών θυγατρικών της, η

Αριθμός απόφασης: 1626/2019

οποία θα πρέπει να εκτιμηθεί βάσει συγκεκριμένων αποδεικτικών στοιχείων. Με βάση τα ανωτέρω και μετά από ενδελεχή μελέτη των στοιχείων επικοινωνίας μεταξύ των ελληνικών θυγατρικών CP, των ιταλικών θυγατρικών του ομίλου και της προσφεύγουσας απώτερης μητρικής εταιρίας και του ευρωπαϊκού επιχειρηματικού διαμερίσματος CP, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι δεν προκύπτει επέμβαση της προσφεύγουσας μητρικής στον ειδικότερο εμπορικό σχεδιασμό των ελληνικών θυγατρικών της, ούτε προέκυψαν αποδείξεις ή ενδείξεις περί σαφών συγκεκριμένων επιχειρηματικών εντολών προς αυτές για την υλοποίηση του όποιου κεντρικού σχεδίου αντιμετώπισης των παράλληλων εισαγωγών, και μάλιστα με την συμπερίληψη των επίμαχων συμβατικών ρητρών στις συναπτόμενες από τις ελληνικές θυγατρικές συμβάσεις, ούτε έγκριση ή αποδοχή τους, έστω σιωπηρά, από την προσφεύγουσα. Από τα στοιχεία τη δικογραφίας δεν προκύπτει ότι οι ελληνικές θυγατρικές της προσφεύγουσας δεν ενεργούσαν αυτοτελώς στην αγορά, αφού η εμπορική πολιτική τους καθορίζεται από τα διευθυντικά στελέχη τους, χωρίς την λήψη συγκεκριμένων επιχειρηματικών εντολών από την προσφεύγουσα μητρική εταιρία. Τα ανωτέρω επιβεβαιώνονται και από την αναλυτική περιγραφή των ευρημάτων του ελέγχου (βλ. σκ. 10 της παρούσας και ενότητες VI.3, VI.4, VII.7.2 και VII.7.6 της προσβαλλομένης απόφασης). Ενδεικτικά, σύμφωνα με ηλεκτρονικό αρχείο και σχετικό έγγραφο που λήφθηκε κατά τον επιτόπιο έλεγχο στις εταιρίες C-P, στις [] 2004 πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα αξιολόγηση της πορείας των πωλήσεων της C-P ABEE (Business Review), στην οποία συμμετείχαν πλέον των στελεχών της ελληνικής διοίκησης και 14 διεθνή στελέχη, εκ των οποίων 7 από τη μητρική εταιρία («[] []»), συμπεριλαμβανομένου και του ιδίου του Προέδρου της αμερικάνικης μητρικής εταιρίας [] και 7 από το Επιχειρησιακό Ευρωπαϊκό Διαμέρισμα («European Division» συμπεριλαμβανομένου και του ιδίου του Προέδρου της περιοχής της Ευρώπης []). Στην εν λόγω παρουσίαση, αναφέρεται ότι υπάρχει σημαντική μείωση της αξίας των αγορών όπου δραστηριοποιείται η εταιρία το 2004, εξαιτίας των παράλληλων εισαγωγών ειδικά στις κατηγορίες στοματικής και προσωπικής

Αριθμός απόφασης: 1626/2019

υγιεινής/καλλυντικών, αλλά και των παράλληλων εισαγωγών, των εκπτώτικών αλυσίδων και των έντονων προσφορών στην κατηγορία των προϊόντων σπιτιού («A significant value dilution of our markets across the board. In Oral and PCP due to Parallel Imports. In HPs, due to Parallel imports, Hard Discounters and Heavy promo activity»). Περαιτέρω, στην ενότητα των γενικών σχολίων στα πρακτικά της ως άνω συνάντησης («minutes», ενότητα «overall»), παρουσιάζεται λίστα με σχόλια και παρατηρήσεις που έγιναν από το Ευρωπαϊκό Επιχειρησιακό Διαμέρισμα (Division), μεταξύ των οποίων αναφέρεται η οδηγία «Πρέπει να γίνετε πιο επιθετικοί, στο χειρισμό/αντιμετώπιση των παράλληλων εισαγωγών» («The summary of comments and observations made by Division, is the following:....Need to become more aggressive, in dealing with parallel imports»). Δεν προκύπτουν επομένως, συγκεκριμένες οδηγίες στις ελληνικές θυγατρικές ομίλου CP για τον τρόπο άσκησης της εμπορικής πολιτικής τους και της επιχειρηματικής δράσης τους, πολλώ δε μάλλον, ουδεμία αναφορά ή οποιαδήποτε παρότρυνση από την προσφεύγουσα μητρική εταιρία προς τις ελληνικές θυγατρικές της εταιρίες του ομίλου C-P, περί σύναψης συμβάσεων με τους πελάτες τους, οι οποίες (συμβάσεις) να περιέχουν τον ένδικο όρο αποκλεισμού των παράλληλων εισαγωγών έναντι παροχής εκπτώσεων. Ακόμα, σε ηλεκτρονικό μήνυμα του υπευθύνου πωλήσεων της C-P ΜΕΠΕ (Ελλάδος), [redacted], προς τους Ειδικούς Συνεργάτες της με θέμα «εμπορική πολιτική 2006», στο οποίο περιγράφονται οι τακτικές που πρέπει να ακολουθηθούν ανά κατηγορία πελατών, αναφέρεται μεταξύ άλλων «Όμιλοι Αγορών : [redacted] [redacted]. ... Υλοποιούμε κιβωτιακή παροχή της τάξεως του [redacted]% (δωρεάν προϊόν).... Σημείωση: Είναι προφανές ότι πελάτες σας των παραπάνω ομίλων που αγοράζουν από παράλληλη ή άλλη πηγή, αφήνονται στη δική σας διακριτική εξουσία να μειώσετε ή να μην αποδώσετε δωρεάν προϊόντα». -Στο στρατηγικό πλάνο της εταιρίας για την τριετία 2006-2008 που αποστέλλεται μέσω ηλεκτρονικού μηνύματος στις [redacted] 2005 από υπευθύνους της C-P ΜΕΠΕ (Ελλάδας) προς τους συναδέλφους τους στην Ευρώπη περιλαμβάνεται μεταξύ άλλων η εξής εκτίμηση: «Τάσεις πελατών: Η παράλληλη αγορά θα

αυξηθεί περαιτέρω και θα φτάσει το []% του τζίρου μας μέχρι το 2008».-Από χειρόγραφες σημειώσεις στην ατζέντα του [] [] [], οι οποίες ελήφθησαν κατά τον επιτόπιο έλεγχο, προκύπτει ότι στις [] 2007, κατά την παρουσίαση του Επιχειρησιακού πλάνου της Ιταλίας για την επόμενη χρονιά («Italy BR»: Italy business review), και σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή («GM») της Ιταλίας, η Ιταλία πρέπει να προϋπολογίσει «μηδέν» στην «έκθεση» στην παράλληλη αγορά («[]») Επίσης, σύμφωνα με τις σημειώσεις του [] (νυν Δ/ντης και Νομ. Εκπρόσωπος C-P ΜΕΠΕ), κατά τη διάρκεια της παρουσίασης του Διευθυντή Πωλήσεων της Ιταλίας υπάρχει παρέμβαση - οδηγία του Προέδρου του Επιχειρησιακού Ευρωπαϊκού Διαμερίσματος [] σύμφωνα με το οποίο οι παράλληλες εξαγωγές πρέπει από [] ευρώ που είναι στο διάστημα [] 2007 να μηδενιστούν την επόμενη χρονιά ["[] []]. Επομένως, ούτε εδώ παρατηρείται κάποιου είδους επέμβαση στην επιχειρηματική πρωτοβουλία των ελληνικών θυγατρικών εταιριών, οι οποίες καλούνται να καθορίσουν οι ίδιες, ενεργώντας αυτοτελώς στην αγορά, τους στόχους που τίθενται γενικά στον όμιλο. Συμπερασματικά, από το σύνολο της δικογραφίας προκύπτει ότι οι ελληνικές θυγατρικές της προσφεύγουσας μητρικής εταιρίας ενήργησαν αυτοτελώς στην υλοποίηση του κεντρικού πλάνου του ομίλου, καθορίζοντας αυτοτελώς την εμπορική τους στρατηγική στο θέμα των παράλληλων εισαγωγών και επιδιώκοντας με επιχειρηματικές αποφάσεις που έλαβαν οι ίδιες, την επίτευξη του κεντρικού επιχειρηματικού στόχου του ομίλου της προσφεύγουσας, μέσω και των ένδικων παράνομων συμβατικών όρων που περιέλαβαν στις συμβάσεις με πελάτες τους, ενώ από κανένα στοιχείο δεν προέκυψε ότι η προσφεύγουσα απώτερη μητρική εταιρία άσκησε αποφασιστική επιρροή στις επιχειρηματικές αποφάσεις τους και ιδίως, ότι συνεισέφερε θετικά, με οποιοδήποτε τρόπο στη σύλληψη, στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση της ανωτέρω παράνομης συμπεριφοράς των θυγατρικών της. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, το Δικαστήριο άγεται στο συμπέρασμα ότι στην

Αριθμός απόφασης: 1626/2019

κρινόμενη υπόθεσή δεν προέκυψε αποφασιστική επιρροή της προσφεύγουσας απώτερης μητρικής επί της εμπορικής συμπεριφοράς και των επιχειρηματικών αποφάσεων των ελληνικών θυγατρικών της, οι οποίες δρώντας αυτοτελώς επιχειρηματικά, προέβησαν στην συμπερίληψη των ένδικων παράνομων ρητρών στις συμβάσεις που συνήψαν με ορισμένους πελάτες τους σούπερ μάρκετ, στα πλαίσια της προσπάθειας τους περιορισμού των παράλληλων εισαγωγών. Για το λόγο αυτό, εσφαλμένα η ΕΑ με την προσβαλλόμενη απόφαση της, καταλόγισε στην προσφεύγουσα εις ολόκληρόν ευθύνη για την καταβολή των ένδικων επιβληθέντων στις θυγατρικές της προστίμων και πρέπει να ακυρωθεί.

14. Επειδή, ενόψει των ανωτέρω πρέπει να γίνει δεκτή η κρινόμενη προσφυγή και να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση κατά το μέρος που επιβλήθηκε με αυτή πρόστιμο στην προσφεύγουσα, παρέλκει δε, ως αλυσιτελής η εξέταση των λοιπών λόγων της προσφυγής. Περαιτέρω, θα πρέπει αποδοθεί στην προσφεύγουσα το καταβληθέν παράβολο και εκτιμωμένων των περιστάσεων η Επιτροπή Ανταγωνισμού πρέπει να απαλλαγεί από την υποχρέωση καταβολής της δικαστικής δαπάνης της προσφεύγουσας (άρθρο 275 παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Δέχεται την προσφυγή.

Ακυρώνει την 610/2015 απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, κατά το κεφάλαιο της με οποίο επιβλήθηκαν στην προσφεύγουσα «COLGATE PALMOLIVE COMPANY» τα ένδικα πρόστιμα.

Διατάσσει την απόδοση στην προσφεύγουσα του κατατεθέντος παραβόλου.

Απαλλάσσει την Επιτροπή Ανταγωνισμού από την υποχρέωση καταβολής της δικαστικής δαπάνης της προσφεύγουσας.

Αριθμός απόφασης: 1626/2019

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 25.2.2019 και 13.3.2019 και δημοσιεύθηκε στην ίδια πόλη, σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του Δικαστηρίου στις 12.4.2019.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΒΑΒΟΥΓΓΙΟΥ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

ΘΕΟΔΩΡΑ ΒΙΤΟΥΛΑΔΙΤΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΠΑΝΟΥΡΓΙΑ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΦΩΤΟΤΥΠΩΣΗ
Αθήνα 23/4/2019
..... Γραμμάτισσα

Π. ΠΑΝΟΥΡΓΙΑ

